

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 10 h.
Három évre 28 h.
Hat évre 50 h.
Tíz évre 80 h.
Egy évre postán szállítva 24 h.
Három évre 60 h.
Hat évre 100 h.
Tíz évre 150 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
Onnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.

A szerkesztőség kéziratot vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 24. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1916 január 30.

San Giovanni di Medua kikötőt elfoglaltuk.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, jan. 29. (Hivatalos.) Csapatunk megszállta San Giovanni di Medua adriai kikötőt. Sok hadikészle-
tet zsákmányoltunk.

Montenegróban a helyzet változatlanul nyugodt. Az ország külön-
böző részeiből jelentik, hogy a lakosság bevonuló csapatainkat ünne-
pélyes fogadtatásban részesítette.

Eddig a lovceni zsákmány beszámításával a főgyűjtőhelyen 314
ágyut, 50,000-nél több puskát és 50 géppuskát szállítottak be. Az össze-
számlálás még nincs befejezve.

Az olasz fronton nincs esemény.

Olasz hadszíntér. Budapest, január 29. (Hivatalos.) Nincs ne-
vezetesebb esemény.

Heves orosz támadások visszaverése.

Orosz hadszíntér. Budapest, január 29. (Hivatalos.) Az oroszok
a Dnyeszter melletti Kuscievszkótól északnyugatra lévő hidfőárok ellen
ma reggel heves támadást intéztek. A vitéz védőesapat azonban **vissza-
verte az ellenséget.** Az előteret orosz hullák borítják. A Strypa-front
felett tegnap ellenséges repülőraj jelent meg. A 11 orosz repülőgép közül
kettőt tüzéségünk telitalálata megsemmisített, hármat pedig az ellensé-
ges vonalak mögött leszállásra kényszerített.

A Styr melletti Berescianynál tábori őrsünk erősebb orosz felde-
ritő osztagok előretöréseit visszaverték.

Höfer. (Min. eln. sajtóoszt.)

A szerbeket körülzárástól féltik.

Budapest, január 29. (Saját tud.) Genfből jelentik: A Temps attól
fél, hogy a hatvanezernyi szerb csapatot Albániában körülzárják, miután
Franciaország és Olaszország a buvárhajóktól való félelmükben nem
merik őket elszállítani.

A bolgárok sikeres működése Albániában.

Budapest, január 29. (Saját tud.) Szófiából jelentik: Az Albániá-
ban működő bolgár csapatok sikerrel operálnak Elbaszán és Struga kör-
nyékén.

„Tovább is megyünk“.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónk-
tól.) A „Daily Mail“ munkatársa semleges
minőségben utazott a balkánvonaton, amelyen
Ferdinánd bolgár király utazott. Ferdinánd
a vonaton kijelentette: „Keletről nyugatig
meghódított területen utazhatunk, de még
tovább is megyünk!“

Oroszország elvesztette a Balkánt.

Berlin, január 29. A National Zeitung-
nak jelentik az orosz határról: A Ruzs-
koje Szalovo értesülése szerint Bojovics
szerb hadügyminiszter lemondott állásáról.
Az új szerb hadügyminiszter Tersies tá-
kornok lett, aki a legutóbbi szerbiai had-
járat alkalmával mint a Sumadia-hadosztály
parancsnoka tüntette ki magát. Az orosz
lap levezője egyúttal megcáfolja Putnik
vajda halálhírét. Koraiaknak mondja azokat
a híreket, mintha a szerbek új offenzívára
készülnének. Bizonyos köröknek valóban az
volt a szándéka, hogy Montenegró kapitu-
lálását azzal hiúsítsák meg, hogy a meg-
maradt szerb seregekkel Montenegróba ha-
toljanak és ott újabb ellenállást szit-
sanak.

Ezek a körök mindent megtettek cél-
juk elérésére, de csak annyit sikerült ke-
resztülvinniök, hogy Nikita királyt országa
elhagyására bírták. A fegyverletételt azon-
ban nem tudták megakadályozni. Savinszki
orosz követ híveivel az utolsó percig Szku-
tariban maradt és ellentállást próbált szer-
vezni, csak akkor menekült el, mikor
már látta, hogy minden kísérlete hiába-
való. Az albán bandák között egyre job-
ban terjed a felkelés. Esszad pasa meg-
kezdte Durazzo kiürítését.

Az olasz kormány Albániáért.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónk-
tól.) Milanóból jelentik: Az olasz kormány
elhatározta, hogy felszólítja Angliát és Fran-
ciaországot, hogy csapatokat küldjön Al-
bániába.

CSILLAG

GYÓGYSZERTÁR

NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCZA.
Telefon interurbán 552.

Az összes bel- és külföldi gyógy és piperecikkek kicsinyben
és nagyban kaphatók.

Liszka víz szeplő ellen
Droguinál köhögés ellen
Pedikrol féregpor főraktára.

Albánia meghódítása után megyünk Szaloniki ellen.

Rotterdam, január 29. Szalonikiból táviratozzák: Görög katonai körök véleménye szerint a központi hatalmak és szövetségeseik nem fogják előbb megtámadni a szaloniki entente csapatokat, míg meg nem tisztítják Albániát a szerbektől és az olaszoktól. Lehetségesnek tartják azonban, hogy az entente ezt nem várja meg, hanem az alkalmasnak vélt időben offenzívát kezd.

A németek sikerei a franciákkal szemben.

Berlin, január 29. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A La Foully majortól északkeletre (Neuville-től északkeletre) csapataink 1500 méter kiterjedésben rohamot intéztek az ellenség árka ellen és 232 foglyot, köztük 1 tisztet és 9 gépfegyvert szállítottak be.

A Neuville mellett nemrég elfoglalt állások előtt, a franciák ismételt támadásai összeomlottak. Az ellenségnek azonban sikerült egy második robbantási tölésért megszállania Lourenz nyugati részében.

Arrasnai rohammal elfoglaltunk a franciáktól egy házcsoportot. A Dommétói délre elfoglaltuk Triese falut, valamint a délről esatlakozó állásból mintegy 1000 métert. A franciák 12 sebesületlen tisztet, 927 főnyi légénységet, valamint 13 gépfegyvert és 4 aknavetőt hagytak kezünkön. Tovább délre Lichousnál egy felderítő osztagunk egészen a második ellenséges vonalba nyomult előre. Néhány embert elfogott és veszteség nélkül visszatért állásába. Champagneban élénk tüzérségi és aknavető harc volt. A Combors magaslaton a franciák robbantása csak csekély kárt okozott legelől levő árunkban.

Az ellenség miután megkísérelte, hogy a robbantási tölésért megszálja, jelentékeny veszteségei mellett visszavonulni kényszerült. Apremontnál (a Maastól keletre) védőágyaink leszedtek egy ellenséges repülőgépet. A vezető meghalt, a megfigyelő súlyosan megsebesült.

A január 28 ikának éjjelén Freiburg ellen intézett légi támadás csak csekély kárt okozott. Egy katona és 2 polgári egyén megsebesült.

Mindig visszaverjük az oroszokat

Keleti hadszíntér.

A helyzet általánosságban változatlan. Bejesciánynál osztrák magyar előcsapatok az oroszok támadásait több ízben visszaverték.

Balkán hadszíntér.

Ujabb esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztály.)

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, január 29. A főhadiszállásról jelenti január 28 ikáról:

Irak-front.

Nincs változás.

Kaukázusi-front:

A centrumban az ellenség megtámadta a mi előőrseink állásait, de sikeresen visszavertük és néhány foglyot ejtettünk.

Dardanelia-front:

Január 27 én három bombát vetettünk repülőgépeinkről egy ellenséges monitorra, amely eredménytelenül tüzelt Akbach irányában és a bombák egyike a monitor hátsó részére esett, aminek következtében tűz támadt. A monitor égve menekült s nagy-nehezen bejutott az Imbrosz szigetén levő Kephalo kikötőjébe. Repülőink üldözték ezt a hadihajót és három torpedóromboló századot, amelyek a monitor segítségére siettek s az egyik torpedóromboló fedelzetét bombával eltalálták. Egyik repülőgépeink több bombát hajított egy nagy ellenséges szállító-gőzösre Kephalo öblében.

Putnik vajda nagyon beleg.

Rotterdam, január 29. A Daily Mail tudósítója jelenti:

Mikor hétfőn Korfut elhagytam, a szerbek Vido szigetén, Korfuval szemben voltak kihajózva. Azok az intézkedések, amelyek a csapatok elhelyezésére tettek, eddig nagyon primitívek. Naponta sok szerb katona pusztul el. Magán Korfu szigetén még nincsenek szerb csapatok, csak a szerb kormány szállott meg a Hotel d'Angleterre-ben. Ha a szerb sereg maradványát meg akarják menteni, erőteljes intézkedésekre van szükség. Putnik vajda súlyos beteg. Korfuban fekszik. Bojovics tábornak helyettesíti Korfu szigetén a helyzet teljesen normális.

Mi támadunk az olaszokra.

A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról: Az olasz vezérkar január 26-iki jelentése így szól:

A Lagarina-völgyben az ellenség újabb támadást kísérelt meg Mori mellett lévő állásaink ellen, de ismét visszavetettük. A Sugana-völgyben felderítő osztagaink ugyanezen a napon Martesina ellen nyomultak előre és elűzték onnan ellenséges osztagokat.

A Badoróban és Carniában a szokásos tüzérségi tevékenység, nagyobb heveséggel a felső But és a Valentina völgy (Gail) közti szakaszon.

A Görztől északnyugatra lévő magas

latokon huszonnegyedikén este óriási ellenséges erők a sűrű köd védelme alatt megtámadták a Calvarián levő állásokat.

A tulerős ellenséges csapatok elől egyes osztagaink, hogy a megsemmisítést elkerüljék a frontnak egy rövid részén az első vonalaktól a második vonalak árkaiba vonultak vissza. Ezeken a vonalakon aztán megtörték az ellenség szakadatlan és álihatatos támadásai a miénk erőteljes ellenállásán és heves ellentámadásain. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

A bihari erdők élete.

Az erdőfelügyelőség beszámolója.

A nagyváradi m. kir. állami erdőfelügyelőség minden évben beszámolót szokott készíteni a felügyeletre bízott erdőkről. A jelentések, amelyek pedig talán a békés időkben sokkal érdekesebbek, mint ma, most sokkal jobban érdeklik a közönséget, mint békében. Hiába a fák élete most nagyon fontos. A jelentésből, mely gazdasági szempontból is igen érdekes a következő kivonatos részeket adjuk:

Az erdőkre az elmúlt 1915. év jó volt. Az idő igen kedvezett a fák fejlődésének. Az erdők egyáltalán nem voltak kitéve a nagy pusztulásnak. Erdői tűz egy esetben fordult elő és 64 holdon vonult végig, de nagyobb kárt nem okozott.

Összesen 507,632 hold erdő van a felügyelőség keze alatt. Ebből az óriási mennyiségből 345,129 hold kötött erdő, míg a magánosok kezén 162,503 hold terjedelmű erdő van.

A felügyelőség igen káros következményekkel járó magatartásnak tartja azt, hogy a kiirtott erdők területét nem ültetik be újból, hanem mezőgazdasági célokra veszik igénybe. Általában a magánosok az erdőirtésre nagyon kevés gondot fordítanak. A nagy uradalmak az erdőirtést lelkiismeretesen teljesítik ugyan, azonban az elmúlt évben a faesemények hiánya miatt azok sem tudták kötelezettségüknek mindenben eleget tenni.

A múlt évi erdőirtésre elő volt írva 8735 hold terület. Ebből a kötött erdők tulajdonosai beültettek 3870 holdat, míg a magánosoknak előírt 5527 holdból csak 734 holdat ültettek újra.

Az erdőkihágások száma jelentékenyen esökkent, ami érthető is, amennyiben a háború rengeteg embert köt le. Az óriási erdőterületeken alig volt egy néhány kihágás.

A kihágásokért már régebben kirótt büntetésekből alig folyt be valami, ami szintén a háború következménye volt. Ki volt róva 8486 korona büntetéspénz és ebből 1776 koronát fizettek be.

Végül arra az óriási munkára tér ki a jelentés, amit az erdőfelügyelőség végzett a három vármegye területén. Ez a munka kétségtelenül igen nagy és az erdőfelügyelőség azzal a létszámmal, amellyel ma is rendelkezik, nem fogja sokáig bírni. A felügyelőség ezért kéri a kormányt, hogy a hivatalnoki kar létszámának emeléséről gondoskodjék.

Markovits és Weinberger cégnél Bémer-tér

az összes raktáron lévő téli áruk leltári árban eladatnak. Ugyanott a legújabb costumok a legolcsóbb

Telefon 11-09. árban mérték szerint készülnek Kelengye fehérmű, óriási választékban. Ruhaszövetek, selymek, delainek és batistok mértékszerinti eladásra. Telefon 11-09.

A 4-es honvédek hadi muzeuma.

Látogatás a muzeumban.

Az illetékes körökön kívül ma még csak nagyon kevesen tudnak a nagyváradi négyes honvédek hadi muzeumáról. 1914-ben vetette fel egyik vezető tiszt az eszmét, hogy a négyes honvédeknek hadi muzeumot kellene létesíteni. Muzeumot, ahol összegyűjtenék azokat a tárgyakat, amelyek majd a háború után és később a jövő nemzedék előtt élénken fognak tanuskodni azokról a viléztettekről, amelyeket a mi házi honvédekünk mivelt.

A muzeum létesítésének eszméjét csakhamar felkarolták és megindult a haretérek felől a sok emléktárgy, a sok zászmányolt fegyver, amelyeknek minden legkisebb darabja egész hőskölteményeket tudna regélni hosszú és vértel itatott utakról, melyeken végighaladva a nagyváradi honvédek muzeumba jutott.

Ma még rendezés alatt állanak a tárgyak, de így is abban a nagy garmadában, ahogy a haretékről jövő posta összehordta azokat, mind igen érdekesek és méltók arra, hogy órákig, napokig időzzön az ember köztük.

A honvédlaktanya főépületének első emeletén, ahol eddig Balogh Barna alezredesnek volt a szobája, ott van elhelyezve a muzeum. Tegyük egy sétát a haretérről érkezett véres emlékü tárgyak közt.

Ahogy belépünk valami sajátos levegő csapja meg az embert, szinte megborodunk tőle. Hogyne, hiszen arról van szó, hogy a halál dusan arató kaszája alól kerültek ezek a tárgyak ide. És egyszerre megjelennek előttünk a szürke prémes cserkeszek, a manikurözött körüli franciák, a hídgyvéri angolok, a boeskoros szerbek, a holdos olaszok és mind mind ott lebegnek előttünk mint árnyék és sárnak és egymásután adják kezünkbe a tőlük talán életük árán elvett tárgyakat, hogy nézzük és lássuk a mi hősi fiaink dicsőségét és sárjuk az örömtől, mert ez a dicsőség magyar dicsőség.

Az első tárgy, mely szembeötlik az ajtó mellett, egy orosz írógép. Modern masina, 1915 január 29-én került a kezünk közé mikor egy orosz rajvonalat kiverünk állásból. Underwood amerikai gyártmány, ciril betűvel. Szinte meglepő. Oroszország és az írógép. Mellette egy orosz cigarettás dohánytárcsa hever, ez már nem modern és éppen csak arra való, hogy ne a zsebábe gyömöszölje a tulajdonosa a dohánnyt. Benne cigarettá papír van: francia gyártmány. A dohánnyt kivették belőle a bakák.

A tárcsa mellett pompás rézveretű, rondhatni új kozák-kard van felállítva. A tulajdonosa talán egy csapást mérhetett vele, aztán kiejtette a kezéből, mert a vér még most

is látszik rajta. De lehet, hogy kozákvér festett vérvirágot rá. Hering Sándor adományozta a kardot.

Most orosz fegyverek következnek. — Használható, jó pikák. Gazdáik nem sokat árthattak velük. A puskák tövében szerényen húzódik meg egy pár véres hóesizma. Ugy húzták le egy lekasabolt orosz lábáról.

A csizma felett egy állványon a magyar nemzet szeretetadományának egy tárgya, egy báránybőrös mellény van. Emlékeül van itt, hogy majd tanusítsa, hogy a nemzet felvette az ő fiait a hidegtől és gondosan ellátta őket fölös tárgyakkal is, hogy még ide is jutott egy.

A bejárattól balra a szoba sarkában a dicső kraszniki csatákból öt darab pika emlékeztet a kozák hirteljes bukására. A mennyezetig érő vasmonstrumok tövében cinkből készült kulacsokat látunk. Ezek is a kraszniki ütközetből valók.

A bal belső fal mellett levő asztalon egy orosz zenekar hangszerei tanuskodnak róla, hogy mily gyorsan és mily óriási erővel tették tönkre az orosz hadseregnek ezt a részét. Nagydob, mindenféle trombita, kifogástalan jó karban. A hangszerek mellett csendesesen húzódnak meg a 15-ös srappell-hüvelyek, melyek mind amerikai gyárakból származtak.

A gyilkoló szerszámok között egy kis kezettá vonja magára a figyelmet. Ellenkezes bitüntetése van benne. Egy kezek érdemjében 1904—1905. évszám olvasható. Még az orosz japán háborúban szerepelt valami muszka hős, aki ki tudta hány mandula szemü japán katonát tett ártalmatlanná és most 4-es honvét őt tette örökre ártalmatlanná.

Az érdekes apró tárgyak felé kifizítve egy zsebkerdő látható. A zsebkendő széleibe az entente zászlói vannak beszöve az orosz feliratok fölé, mely szerint a zsebkendőt a dicsőséges hadseregnek Ő felsége Alexandra Teodorovna császárné adományozta.

Az asztal alatt orosz töltényrakasz teljesen érintetlen állapotban, ugyszintén érintetlenül van több géppuska töltény doboz is bennük, a gépfegyver szalag tele tölténnyel.

A rengeteg puska golyó között egy egész láda ezüstözött tojás van. Bádognál készült dolgok ezek s apró cukorkák voltak bennük. A tojásos.

J. N.

monogram látható. Az oroszok kapták husvétii ajándékba a tojásokat, azonban semmi hasznát sem vehették, mert mielőtt felbont-

hatták volna, már ott volt a honvéd és ezerszámra szedte el tőlük az ajándékot.

Három érdekes evőkanál is foglal helyet a legváltozatosabb gyűlekezetben. A kanalak fából készültek. Lakkozott csinos Japán gyártmányok. Ugyanott orosz fedezék készítő ácsok tűnek fel. A veretvicsi csata után ezrével szedtek össze ilyen ácsokat.

Az orosz katona felszereléséből semmi sem hiányzik. Ott van a hátizsák, a (tüvel cérnával felszerelt) lapos sapka. Az egész felszerelésből legérdekesebb a vörösrézéből készült csajka. Ezekért a vörösréz csajkákért valóságos versenyznek a mi katonáink. Ha elhoztak egy-egy ilyen csajkát, a tisztek valóságos licitációt rendeztek értük. Egy-egy csajkáért 10—20 kororát is adtak a tisztek. Később p. o. 1915 végén már oda volt a vörösréz csajka. Az első felszereléseket sokkal gyengébb dolgokkal cserélték fel. A vörös rezet egyszerű bádognal váltották fel. Így volt ez a többi tárgyakkal is.

Rác János közhonvéd ajándéka egy hatalmas cserkész süveg, meg egy orosz tiszti hősapka takar be egy halom töltényt. A tiszti hősapka teveszőrből készült s alig észrevehető keskeny aranystráf van rá varra a tiszt rang jelzésére.

És most egy nagyon érdekes dolog kerül elénk. Orosz fegyver fekszik egy olasz puska és egy mexikói fegyver mellett. Az orosz puskának nincs meg az agya leszakította a gránát. A fegyver csöve S formában van meghajolva. A görbületet egy lecsapódó gránátunk légnyomása okozta. Elképzelhető, mily óriási ereje lehet a gránátoknak, ha a légnyomás az acél fegyver csövét így összedudja hajlítani.

Egyik érdekes tárgy után a másik következik. Az összenyomított fegyver mellett egy olasz 18-as srappell hüvely. Alig lehet megmozdítani. A hüvely a Doberdón belecsapott a sziklába és úgy kivágta a sziklát, mint a fánkiszagató a puha tésztát. A kő megmozdíhatatlanul most is benne van.

A modern öldöklő golyó mellett egy középkorbeli vasgolyó van. Olyan, a milyet a Rhédey-kerti kriptá falában is láthatunk. A golyó 6—8 kiló súlyu. Az olaszok még ilyenekkel is harcoltak. Természetesen nem ágyuból lötték katonáinkra, hanem hajítógépekkel zúdították jól védett állásainkra, ahol semmi kárt sem tett.

A vasgolyó szomszédja egy orosz rőb-banó töltény rakás, mintegy letagadhatatlan bünyjel vádolja ellenfeleinket, hogy mennyire betartották az egyezményeket. A dobozhoz nem nyult senki, úgy van ma is, ahogy azt az orosz lövészárkból elhozták honvédeink.

A rakasz tele van államilag gyártott orosz dum dum golyókkal. A golyók abban különböznek a többiektől, hogy hüvelyük egy részén kis pont van. A lövedék vége puha, mely könnyen eltávolítható és kész a legborzalmasabb öldöklő fegyver.

Az olasz haretérről is van bőszéges

ÉRTESÍTÉS.

Ez uton értesitem kedves vevőim és megrendelőimet, hogy a Rákóczi-uti Moskovits palotában KMETZ MÁRIÁVAL társas viszonyban megnyitandó üzletem részére a tavaszi kalapdivat modelljeinek bevásárlása végett Bécsbe utaztunk.

Kérem jóakaróimat és vevőimet, hogy megrendeléseiket részünkre fenntartani sziveskedjenek. Teljes tisztelettel

WESTFRIED SZERÉN.

anyag. Az első tárgy egy olasz jelző lo-
bogó, mellette egy olasz kürt. Az asztal
végén egy olasz repülőgép roncsai hevernek.
A 8 as tüzekek lóttak le. A találat oly pom-
pás volt, hogy a gép roncsaiból alig lehetett
összeszedni valamit. A roncsok mellett a
repülőgépek legfélelmesebb fegyverének a
bombának egy darabja hever.

Volt alkalmunk meglátni egy 28 as grá-
nát repesz darabját. Ott esapott le Kratoch-
will ezredes fedezéke mellett. A repesz ese-
kély 3 kiló. Olasz drótvágó olló mellett a
olasz kézfegyverek várják beosztásukat.

A szoba déli részében egy egész doboz
kézi gránát hever nagy összevisszaságban.
A kézi gránátok között van néhány darab
azokból, amelyeket az oroszok az erdőben
a fatörzsekre helyeztek el. Ha valaki nem
ismerte a gránát szerkesztését és megfogta
a gránát nyelét, annak egy kiálló része be-
nyomult és a gránát explodált.

Igaz, hogy az orosz esel nem sikerült,
mert katonánk hamar felfedezték és a
szét szórt gránátokat óvatosan összeszed-
tek. Az olasz harcétről is van néhány kézi
gránát, a Lakos féle gránátokat szintén kép-
viseli egy.

Érdekes a világító rakéta is, mely el-
sütve a magasba röpül és ott egy kis ernyő
visszatartja a gyors leeséstől s ezalatt az
alatta lévő területet megvilágítja. A grá-
nát tartó doboz mellett egy orosz ágyu-
golyó doboz hever. Beesukva úgy néz ki,
mint egy utazó táská.

A német sisak mellett egy olasz ber-
sagliers kalap van, az olasz gyalogos ka-
tona sapkájával. Olesó kopott és rossz mi-
nőségű tárgyak.

Az olasz felszerelések közül legprak-
tikusabb a vizes kulacs. Fából készült kis
hordó formájú szerelvénnyel, mely csapra jár.

A földön egy olasz telefon járór teljes
felszerelése látható. Amit csak a járórnál
találtak az mind itt van a telefon géptől a
járór zsebkezdőjéig minden.

A muzeumi tárgyak között a reális
szempontból a legtöbbet ér az orosz telefon-
gép, mely teljesen új állapotban került a
4 es honvédek kezére. Pompás moderna szer-
kezett, a durva orosz katonához van készítve.
Barixon és társa cég gyártmánya Petro-
grádból.

A legújabb küldemény, mely csak pár
napja érkezett, egy olasz zászló. A zászló
selyemből készült s a következő felirat van
ráhímezve:

3° Regg t^o
Alpini
34^a Compagnia.

A zászló ellenkező oldalán az olasz hi-
vatalos cimere van szintén hímezve. Vörös
pajzsban ezüsttel hímezett kereszt. A mu-
zeumi tárgyakat olasz szolgálati könyvek és
a Doberdóról hazaküldött srappellek egész
légiója egészíti ki.

A fényképek.

A kis muzeum falait a különböző fény-
képek borítják. A legelső Balogh Barna al-
ezredest mutatja lóháton, amint bandériumot
vezet József főherceg elé Keleczén. Külön-
ösen sok érdekes felvétel készült József fő-
hercegről. Ezeknek a leírására egész kötetre
volna szükségünk.

Van egy felvétel a hegyrívódi temető-
ről. A hősök sirja van megörökítve. Ott van
Mendelényi Béla hadnagy sirja is.

Igen érdekes fényképen van megörö-
kítve egy hatalmas természetű szerb katonának
a magyar katonává való felavatása. Dombi
Sándor százados fogta el a szerb offenziva
alatt ezt a katonát. A szerb addig könyör-
gött míg felvették a honvédség kötelékébe.
Békült tett a szerb. A fényképen ez a je-

lenet van megörökítve. A szerb valóban hő-
siesen viselkedett és igen jó szolgálatokat
tett. Mikor Dombi százados elesett, ott esett
el mellette a szerb is.

Az ezred levelesládájából.

Valóságos kincstár a 4. honvéd gyalog-
ezred levelesládája. Most még csak egy és
más apróságok közlése engedhető meg, de
ezek az apróságok is — drága gyöngy sze-
mek. Ime egy néhány:

A kis László főherceg levelei.

Az ezred levelesládájának értékes da-
rabjai azok a végtelenül kedves levelek,
melyeket József főherceg fia László főher-
ceg irt Kratochvill Károly ezredesnek, volt
nevelőjének, aki akkor még alezredes volt.
Igy ír a 8 éves főherceg:

Kedves Alezredes Ur!

Örömmel hallottam, hogy 6s nagypapa
fényesen kiüntette, amihez szívből gratulá-
lok. A jó Isten áldja meg minden jóval.
Az örvendetes viszontlátásig szívélyesen
üdvözlö

László.

Ez a másik levele még kedvesebb, köz-
vetlenebb:

Kedves Alezredes Ur!

Nagyon szépen köszönöm a küldött bé-
lyeget. Már egészséges vagyok, hétfőn is-
kolába is megyek. Küldjön egy trombitát,
amelyet az oroszoktól vett el s verje meg
az ellenséget.

Szeretettel üdvözlö:

László.

A kis főherceg azóta meg is kapta
az oroszoktól elvett trombitát s az ezredes
természetesen megverte a muzsikákat is.
Pontosan úgy, ahogy a kis főherceg ki-
vánta.

Eligazítási szemelvények.

1915. május hó 11-én.

A legutóbbi napok nehéz küzdelmeiben
a 4. honv. gyalogezred tisztikara és legény-
sége bátorságának és vitézségének oly fé-
nyes tanujelét adta, amely időtlen-időkig
ragyogó példaként fog a haditörténelem
lapjain tündökölni. E lefolyt harcokban a
melynek eredményeként sikerült az oroszok-
kat szent hazánk földjéről kiverni, ezredünk
oly derekasan kivette részét, hogy e fölött
ugy a hadosztályparancsnokság, mint min-
denki legteljesebb elismerését fejezte ki. A
... magaslatnál az ország határánál az
oroszok makacs ellentállását kora hajnaltól
a késő éjjeli órákig tartó harcban megtörve
a 4 ik ezredé marad a dicsőség, hogy az
oroszokat megerősített állásaikkól kivertük
és 300 foglyot, 2 géppuskát és igen sok ha-
dianyagot zsákmányoltunk.

A midőn ugy a tiszteknek és legény-
ségnek eme vitézségükért a legfelsőbb szol-
gálat nevében köszönetemet fejezem ki,
egyben hálás kegyelettel kell, hogy meg-
emlékezzünk mindazokról a hős bajtársaiak-
ról, a kik királyért és hazáért vívott eme
nagy harcokban életüket és vőruket áldoz-
ták fel.

Emléküket az utókor hálás kegyelet-
tel fogja megőrizni mert kiömlött vőruk
nyomán szeretett hazáknak jövő boldog-
sága fog kinyílni...

1915. évi június hó 12.

Ott a hol a zergék tanyáznak, a hol a
világ némasága uralkodik. 2000 méter ma-
gasságban meredek sziklás falak, mély szik-
lás hasadékok között harcra a 4. honvéd
gyalogezred.

Meg kell örökíteni e tényt az ezred
történetében hadd lássa az utókor: hogyan
harcolt e generáció királyért és hazáért.

A Tiroliak és Ausztria többi népei har-
coltak a Kárpátokban a magyar honvédek
harcolnak Ausztria határán egy csalfa hit-
szegő ellenség ellen!...

A II. zlj. B. alezredes parancsnoksága
alatt főként az M. és V. századok hősie vi-
tézséggel harcoltak, napokon és éjjeleken át,
sikerült egy 2000 méteres magaslatot az
ellenségtől elragadnia és ma reggel egy el-
lenséges támadást az ellenségre nézve su-
lyos veszteségekkel visszaverni.

Az I zászlóalj E. szds. parancsnoksága
alatt, már napok előtt vakmerő módon az
ellenség oldalába és hátába tört rohammal
és a mikor gyengének bizonyult, meg-
erősítve másodsor is végrehajtotta e táma-
dást.

A III. zászlóaljnak jutott a legnehezebb
feladat osztályrészül. Arcban meredek szik-
lafalakon felfelé, éjjel, a hol csak egyenként,
helyenként mászva lehetett előre menni, jól
célzott ellenséges tüzben kellett az ellensé-
get megtámadnia...

Már 70 órán keresztül szenvedni az el-
lenséges tüzhatásnak minden borzalmát, ...
de egyetlen honvéd sem hagyta el helyét.

Végül emlékezzünk meg azokról a de-
rők honvédeinkről, kik a titáni küzdelem-
ben életüket vesztették. Hajtsuk meg zász-
lóinkat hős magatartásuk fölött és kegye-
lettel őrizzük meg emléküket az utókor
számára.

Ama bajtársaknak kínzó fájdalmát pe-
dig kik megsebesültek enyhítés az a tu-
dat, hogy a haza szent védelmében lettek
mezsebezve, legyenek büszkéek arra, hogy
beheggedő sebhelyeiket, mint e nagy idők
hőseit fogja mindenha embertársaitól meg-
különböztetni.

Az utolsó fordulónál.

A világdrama közeledik a befejezés felé.
Minden erőnket meg kell feszítenünk,
nehogy a térelőnyt elveszítve, holt versenyre
jussunk.

A dolgoz kezeknek egész légiója van
még itthon, akiknek nem ádáz és kegyetlen
ellenségekkel, csupán az idő mostohaságai-
val kell megbirkózniuk.

Ha minden család megtermeli a ránk
jövő nyáron a kenyeret, kivéve azokat a
gazdasági javakat, amelyre neki szüksége
van egész éven keresztül, a drágaság jövő
ilyenkor ismeretlen fogalom lesz az egész
városban. Föld, parlagföld van a város ha-
tárában elég. 10 méter hosszú és 10 méter
széles földcsávot föl tud ásni mindenki egy
hét leforgása alatt (reggelenként, a hivata-
los elfoglaltságán kívül.) Ezen a területen
pedig már meg terem az a paszuly, zöldség,
krumpli, tök, paradicsom, káposzta és ugorka
ami egy embernek egész esztendőre elég, sőt
lehet bele vetni egy kis tengerit is, amelyen
fölbizik egy két aprómarha.

Különösen a tisztviselőknek nem tudom
elégé ajánlani ezt a dolgot, akik nem tud-
ják bevasalni a közönségen a háboru okozta
áremelkedéseket, mint az iparosok és keres-
kedők teszik.

A régi közmondást teljes erejében föl
kell támasztani az egész vonalon:

Segíts magadon s az Isten is meg fog
segíteni!

B. J.

* Gyurjad Gyurka. Piszkald ki.
Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dayesz-
ter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus
mozifelvívő. Rendkívül érdekes lemez új-
donságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON
GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek,
hegedük, gramafonok, hurkülönlegességek.
Gramafonok, hangszerek olesó szakszerü
javítása.

x Polonkairtó NOXIN biztos szer.
Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag
Farkas István Apolló drogeriájában Rá-
kóczy-ut 7/B.

A komádi gyilkosokat halálra ítélték.

A nagyvárad esküdtbírósa tegnap folytatta a komádi gyilkosság ügyének tárgyalását. A délelőtti a védőbeszédekkel telt el. Dr. Hirschmann Gyula mondotta el jogi érvekben gazdag védőbeszédét G. Nagy Dániel védelmében. Megdönteni iparkodott azokat a bizonyítékokat, melyek a vádlott ellen bizonyítanak.

Utána Bősörményi Géza, a Szaniszlai Lajos védője tartotta meg hatásos védőbeszédét. Rámutatott arra, hogy ezt a vádlottat semmi érdeke sem indíthatta a gyilkosságra. Apja után nem örökölhette, felesége utjában nem állt. Hogy a vádlott apagyilkos és feleséggyilkos legyen, ez olyan elvetemültséget tételez fel, amit a vádlotról feltételezni sem lehet, hiszen az egész közönség becsületes embernek ismerte s a közönségi főjegyző bizonyítást tett erről az esküdtök előtt. A vádlott egész megjelenése ellene mond ennek a szörnyű vádnak.

Végül dr. Nagy Mihály védő mondta el Nagy Sándor védelmét. Kiváló jogi érveléssel felelített beszédével töltötte be azt a hálátlan szerepet, ami ennek a minden rokonszenv nélküli vádlottnak védelme járt.

Az elnöki rezüme után az esküdtök visszavonultak a verdikt meghozatalára. Hosszas tanácskozás után egynegyed 9 órakor este készen volt a verdikt.

Az esküdtök gyilkosság büntetésében találják bűnösnek G. Nagy Dánielt és Nagy Sándort, Szaniszlai Lajost azonban felmentették.

Az esküdtörbíróság tagjai azonnal visszavonultak ítélelhozatalra. Sokáig tartott a tanácskozás. Végre fél 11-kor megnyitott a tanácssterem ajtaja s bevonult a bíróság az elnökkel élén. A késő éji órák dacára kiterő hallgatóság lélekzetvisszafolytva leste az elnök szavait, aki az ítéletet hirdette ki. Az esküdtörbíróság mind a két vádlottat kötéltálati halálra ítélte.

A két vádlott arcán semmi változás nem látszott a végzetes ítélet hallatára, csakis egykedvűséggel, nyugodtan hallgattak úgy, hogy az elnök megkérdezte G. Nagy Dánieltől:

— Megértette, hogy halálra ítéltük?

— Igen, nem vagyok bűnös — felelte a vádlott.

Artatlanságát hangsúlyozta Nagy Sándor is.

Mindkét vádlott semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen, ugyancsak a védők is.

A Szaniszlai felmentése miatt pedig a kir. ügyész jelentett be semmisségi panaszt.

lene, hiszen a feleségad, két drága okos kis gyermeked vár haza. Laeika és Évike. Két édes kis esőpség, akiknek a fényképét annyiszor elnéztük, akikről olyan sokat beszélgettünk, hogy úgy ismertük őket, mint Te. Nehéz napok után hárman, ha összeültünk: Te, Imre és én reménykedve tervezgettünk a békére. Szenttűl hittük, hogy a vaskohi hegyek között együtt fogunk kiborogni és a Te Asszonyodnak együtt fogunk elbeszélni sok csunya, véres epizódot ebből a nagy esatából.

Oh! miért hagytál el minket, akik úgy szerettünk, mint az apánkat. Miért mentél el ilyen messzire, mikor Laeika és Évike minden este és reggel azt kérdezik: Mikor jön már haza apuka?

Gyuluskám! Nagyon fáj a mi lelkünk, nagyon vérzik a mi szívünk! . . .

El innen! Ki a tömegsirok közül. Tele van a levegő panaszos nyögéssel, hulló könnyesével. Szinte látom, hogy akarnak megmozdulni a lábuk, hogy elinduljanak a mi Alföldünk felé, kis bogárhátú házak felé arra, túl a Kárpátokon, a vérsz. síró Magyarországra felé. Látom, amint kiáltani akar a száj: Vigyetek el innen haza, a mi kis temetőnkbe. Ott nem hideg a föld és nem zúgnak, robbannak undok gránátok a sírok felett.

A sárga arcok kipirulnak a nagy akarástól, de minden marad úgy, ahogy volt. Az éjszaka, a nappal, a tárogató, az ágyu hangja és — a Halál.

T . . ., 1916. január 21.

Hilf László.

Beleznay-ünnepély.

A Kath. Kőr ünnepélye február 16-án.

A dalköltő szíve elporladhat, a dal márdárként száll tova nemzedékről nemzedékre s elviszi alkotójának emlékét. Száll a dal szájról-szájra, betölti a lelkeket és szíveket, besurran az elzárt gondolatok közé és széjjel zavarja azokat. Fölbuzog nyomában a hangulat, a lelkesezés, a megnyugvás, a dac, az elszántság, s ez a legnagyobb sikere és jutalma a dalköltőnek, mikor a hallgató lelkében felébreszti az érzéseket, megfürösztli őket a hangulatok ide oda csapkodó hullámaiban. Ilyenkor eszünkbe jut a forrás, ahonnan eleredtek a dalok, s meghatottan gondoltunk arra, hogy talán nem tudtuk eléggé szeretni a dalköltőt, míg élt, s most elérhetetlen messzeségből jövő hangok emlékeztetnek arra, hogy a dal forrása, a nótás szív eltűnt, porrá lett.

Beleznay Antal elfelejteni nem lehet, nótái ma is frissek, magyarosak és hangulatosak. A Katholikus Kőr rendez ünnepélyt a nevezett művész emlékeztetére, hogy annak jóvedelméből méltó siremléket állítsunk Nagyvárad hallhatatlan emlékezetű dalköltőjének. A közönség szívéből fakadt ez ünnepély kegyeletos gondolata s bizonyos, hogy a kegyeletos szép cél a közönség széles rétegeit fogja mához egy hétre a Kath. Kőr ünnepélyére egybegyűjteni.

A kitocsátott meghívó szövege a következő:

A nagyvárad Katholikus Kőr Istenben elhunyt érdemduis választmányi tagja Belezna Antal emlékeztetének 1916. évi február 6-án délután 5 órakor kegyeletos ünnepélyt rendez.

Az ünnepély sorozata:

1. „Gyászhangok Belezna Antal emlékére“ Scharf Károlytól; előadja a magyar kir. honvédszenekar.

Egy bukovinai temető.

Ugyan melyik bukovinai temetőről lehet most megemlékezni? A t . . . i sárkertről. Itt domborodnak új sírok, honvédsírok. Itt pihennek azok, akik életüket is adták azért, hogy az orosz nagy áttörés ne sikerüljön. Negyven kis halom és minden halom alatt három szunnyadó.

Ejjel mentünk ki, hogy megkeressük tisztársaink és jóbarátaink sírjait. Nappal nem lehet, mert az orosz vak dühében a temetőt is ágyuzza.

A rajvonalból hangosan törtet felénk egy tárogató kocsigöze és néha puska roppan a nagy esendben. Kóbor golyók fáradtan bujnak a fagyos földre jobbra balra a lábaink előtt. A kapunál őr fogad.

— Erre tessenek menni. Az ut mellett balra vannak a . . .-ik ezred sírjai.

A villanylámpák imbolygó fényében szabályos fehér keresztet ugranak elő. Ismerjük őket már nagyon jól. Ezekből lesznek azok a bizonyos korhadtt fakesztetek.

Két új, még temetlen holtat átlépünk (ezeknek most ássák a gödröt) és ott vagyunk az első 307 nál. Név alig van két feján. Legtöbb felírás így szerénykedik:

Itt nyugszik Három hősi halált 307 es

honvéd. 1916. január 7.

Szegény, drága vitézeim. Ti a nagy rohamban, az iszonyatos szurony és puska tus harcban vesztetek el! Micsoda harc, — nem verekedés — volt az! Ti dühösek voltatok, mert épen az ebédet kellett kiönteni. Aztán mégis nevetett az orcátok és énekelt a szátok mikor a roham, a rajta hangzott! Nagyon szép volt fiuk. Odahaza is tudja, olvasta mindenki . . .

Isten veletek! Az idegen föld is adjon nyugalmat, elesigázott, összelyukasztott testeteknek.

Ott, az az alacsony kereszt Gyóni Sándor szakaszvezető! Tőle is elbucsuzunk.

Derék, lelkes, kötelességtudó altiszt volt. Nyugodj békében és álmoldj kis faludról, kis házadról és a „hüségés jó földedről“.

Kiseb hantok következnek. Ezek már egyes sírok, tisztí sírok.

A legelső Bihar Ödön tartalékos főhadnaggy. Nem ismertük, de most nagyon fáj, hogy ő is itt van.

Boeke Nándor főhadnaggy

Hősi halált halt 1916. január 7.

A négyesektől jött és a menyasszonya várta haza. Kell-e ennél többet írni? A legkedvesebb bohém fiu volt az összes tiszték között. Intelligens, sokat olvasott ember, a ki a harcterre is könyveket, német és francia könyveket hozott. Krampampulit főzve, sokat beszélünk arról, a mi szép, a mi egyedül szép. Álmai voltak, gondolatai, amelyek nagyon kiemelték . . .

Szegény, szegény kis Nádi. Hogy bántott az a gondolat, hogy Fodor Ella megharagszik azért a levelezőlapért. A roham előtt is mondtad: Kár volt elküldeni, ha haza jutok nem merek a szemem elé kerülni.

Aztán jött a roham. Te mentél legelől és mikor már mindenki beugrott az oroszoktól visszavett árokba Te a mellvéden maradtál és dicsérted, lelkesítetted a századot. A nyomorultak látták, hogy tiszt vagy és mindegyik csak Rád lőtt. És Te meghaltál.

A kik életben maradtak megsirattak, de jaj! a könyvek nem adják vissza az Életet . . . Viszontlátásra! . . .

Mayr Gyula hadapród. Hősi halált halt 1916. január 11-én.

Itt már nincsen szavunk. A torkunkat összeszorítja valami és századszor is elolvassuk a fakesztet írását. Most is lehetetlennek hisszük, hogy Te halott vagy. Neked nem lett volna szabad meghalni. Neked élni kel-

2. „Békén nyugodjál“ *Boleznay* Antaltól; fuvós zsenkarkiséréttel éneklí a Kath. Kór dalárdája.

3. Emlékbeszéd *Boleznay* Antal fölött tartja *Buday* Alajos polg. isk. tanár.

4. *Mozart* „Requiem“ ből: a) Dies irae, b) *Lacrimosa*, c) *Sanctus*. Előadja a honvédzenekar kísérettel a székesgyeházi énekharal egyesített Kath. Kór dalárdája.

5. „Hazajött Rákóczi“ Melodráma. Irta dr *Krüger* Aladár, zenéjét szerző *Boleznay* Antal. Szavalja *Tóth* Elek, zongorán kíséri *Resch* Mihály. Az énekszámokat előadják: *Szabó* Imre t. I., *Lehóczky* József t. II., *Kovács* I. Kandid b. I., *Vadász* Zoltán b. II.

Belépési díj nincs. — Önkéntes adományokat *Boleznay* Antal máltó síremléke javára köszönöttel fogad és hírlap útján nyugtáz a Kath. Kór elnöksége.

Büntetik akik felesleges gabonakészleteiket nem jelentették be.

A m. kir. miniszteriumnak folyó évi január hó 25 ik napján kelt 370/1915 M. E. számú rendelete alapján a következőkre hívom fel Nagyvárad város közönségének figyelmét.

A 3925/1915 M. E. számú rendelet alapján kibocsátott hirdetményem alapján mindenki és pedig nem csak minden magán egyén, hanem minden jogi személy, ipar és kereskedelmi vállalat, köztestület, közhatóság és intézet is büntetés és elkobzás terhe alatt köteles volt buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és liszt, valamint tengeri készletét, illetőleg készletének a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó feleslegét a közlelmezési ügyosztálynál bejelenteni.

A bejelentésekből az állapítható meg, hogy a bejelentést sokan elmulasztották, vagy nem a valóságnak megfelelően tették meg, az okból szükségesnek mutatkozott a meglevő készleteknek hivatalos kinyomozása és megállapíthatása, amelyre a 4397/1915 M. E. számú rendelettel a pénzügyőrség közegei a felhatalmazást megkapták.

Nehogy a nyomozás eredményéhez képest mulasztások folytán olyanok is büntető eljárás alá kerüljenek és készletük elkobzásával sújtassanak, akik a bejelentést tájékoztatlanságból vagy más ilyen menthető okból elmulasztották, a miniszterium megengedi, hogy mindazok, akik a bejelentést az említett hirdetményem ellenére egyáltalán nem, vagy nem a felhívásomnak megfelelően tették meg, mulasztásukat mind addig, amíg be nem jelentett készleteiket a pénzügyőrség ki nem nyomozta, vagy a készleteiket más még fel nem jelentette, a bejelentéseiket a közlelmezési ügyosztálynál (Városháza, földszint 9 szám) megtehetik, a mely bejelentés mentesíti őket a bejelentés meg nem tétele által elkövetett kihágás büntetőjogi és vagyon következményei alól. A bejelentett buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és lisztkészletek az általam utólag megállapítandó raktárhelyiségekben lesznek beszállítandók, amely árukért a Haditermék részvénytársaság a raqwizio esetre megállapított átvételi árakat fogja megfizetni.

Egyben tudomására hozom Nagyvárad város közönségének, hogy aki a fennálló rendeletek értelmében közszükségleti célokra igénybe vett (raqwirált) buza, rozs, kétszeres, árpa, zab, tengeri, liszt vagy darakészletét, továbbá repcemag, lenmag és kendermag készletét akár részben jogellenesen felhasználja, elfogyasztja, engedély nélkül megsemmisíti, vagy a közszükséglet kielégítése elől egyéb módon jogellenesen elvonja, arra a törvényhatóság első tisztviselője a fél meghallgatása után az 1916 évi IV. t. c. 2. §-a értelmében a közszükséglet kielégítése elől

elvonat készlet értékének kétszereséig terjedhető kártérítőt összeget szabhat ki, amelyet, a felmerült eljárási költségek levonásával, a rokkant katonák segélyalapja javára kell fordítani.

A kártérítő összeg kiszabása a cselekmény elkövetőjének büntetőjogi felelősségét nem érinti. A marasztaló határozat ellen közlésétől számított 15 nap alatt felbbezésnek van helye a m. kir. belügyminiszter urhoz.

Felhívom tehát újból és nyomatékosan az érdekelteket, hogy bejelentési kötelezettségüknek most már haladéktalanul tegyenek eleget, főlös készleteiket a hatóság rendelkezésére bocsássák, nehogy mulasztásuk hazafias érzületük rovására irassék s ezenkívül büntetőjogi és vagyonjogi terhes következményeknek is tegyék magokat ki.

Nagyvárad, 1916. évi január 29. én.

Lukács Ödön,
polgármesterhelyettes.

NAGYOTHALLÓ?

Fülzugásban szenved?

Hallását megjavítja, fülzugását megszünteti a „Thermo elektromos hallókészülék“, mely oly kicsiny és könnyű, hogy a fülben kényelmesen, észrevétel nélkül hordható. Határozott előnye, hogy sajátkezűleg behelyezhető a fülbe és kívülről nem látható!

Csak nálunk kapható!

Prospektust ingyen küld Thermo-Vállalat, Budapest, Rákóczi ut 57/a. Telefon: József 52 73. Nyitva: hétköznap 9—6 óráig, vasár- és ünnepnap 10—4 óráig egyfolytában.

HIREK

A Vörös-Kereszt mai élelmiszer-bazárja.

Ma fog lezajlani a Vörös-Kereszt pompás sikerrel kecsegtető élelmiszer vására, mely iránt városzerte páratlan érdeklődés nyilvánul meg. A vármegyeháza udvarán lesznek felállítva a sátrak, amint azt tegnap bővebben ismertettünk, amelyekben az élelmiszerek legkülönbözőbb fajtái kerülnek rendkívül jutányos áron kisorsolva. Gabona, bab, burgonya, száronna, baromfi, tojás, liszt és sok más élelmiszer áll a felállított sátrakban az érdeklődő közönség rendelkezésére. Érdekes megemlíteni, hogy a környékbeli falvak adományából 4500 tojás gyűlt össze és kerül elárúsítás alá. Ezenkívül több helybéli kereskedő állítja ki áruát. Rendkívül nagy a választás a baromfiakból, szebbnél-szebb példányok kerülnek eladásra.

A sorsjegy ára 50 fillér, szóval igen kedvező feltételek mellett juthat a közönség az értékes nyereményekhez.

Délután a teremben 5 órakor teadélután, 6 órakor pedig pompás műsoru kabaré, amely alkalommal Bibe Károly bandája nyönyörködött a közönséget. A belépődjegy 1 korona.

* **Doctorrá avatás.** *Markovits* Zoltán kir. törvényszéki joggyakornok a kolozsvári tudomány egyetemén a III. jogszigorlatot egyhangulag kitüntetéssel tette le és tegnap a jogtudományok doktorává avatták.

* **Tagfelvétel a főgimnázium Mária kongregációjába.** A nagyvárdi premontrei főgimnázium Mária kongregációja február 2 án, (szerdán) délelőtt 9 órakor a premontrei templomban ünnepélyes tagfelvételt rendez. A szent misét, a szent beszédet és a felavatást *Grócz* Béla, nagyprépost tartja.

A következő tanulók nyernék felvételt: *Jeszko* Endre, *Stokker* József, *Vajda* József, *Rhédey* János VII. o. tanulók; *Perneczky* Géza VI. o. tanuló; *Stettner* Andor, *Cziffra* Antal, *Molnár* János V. o. tanulók; *Boeszkú* Rezső, *Imrik* Ágoston, *Kupez* Gyula, *Mirgay* Sándor, *Németh* József, *Rákósy* István, *Rhédey* György, *Tóth* László IV. o. tanulók; *Balogh* József, *Bumbera* Imre, *Hering* János, *Implom* János, *Stark* Antal III. o. tanulók; *Szeszich* Lajos, *Katkó* Imre II. o. tanulók. Ez az ünnep az ifjuságé. Aki az ifjuság azé a jövő. Adjának a felnőttek jelenléttükkel jó példát. Ébresszenek az ifjakban lelkesedést, hogy amiben ők hisznek, az ég a felnőttek lelkeken is; a nit az ifjak vallanak, az szent meggyőződés az ő szívében is.

* **A Katholikus Kőr keddi vetítő estélye.** A Katholikus Kőr keddi vetítő estélyén *Kovács* Kandid premontrei rendi tanár fog nagy érdekességű előadást tartani hadiflottánk harcáról. Gyönyörű, színes vetített képekben mutatja be pompás hadiflottánkat harc közben. Megjelenik a fehérvásznzon a kék *Adria*, amelynek uralmáért foly a harc, feltűnnek a tenger *Levi-áthánjai*, a tüzokádó ágyuszörnyekkel. A kiváló előadó még jobban fogja növelni a tárgy érdekességét. Az előadás pontosan 5 órakor kezdődik.

* **Csütörtökön lesz a közigazgatási bizottság ülése.** Biharvármegye közigazgatási bizottsága szerdán tartaná meg február havi rendes ülését. Mivel azonban szerdán Gyertyaszentelő napja lesz, emiatt az ülést a következő napon, csütörtökön fogják megtartani.

* **A nagyvárdi ujságírók estélye.** A nagyvárdi ujságírók egyesülete nagy ambicióval készül egy nagyobb szabásu estély rendezésére. Ez lesz tulajdonképpen első szereplése az egyesületnek és így méltán fogja kiérdemelni a közönség támogatását. Az estély március 4-én lesz. A részletes programot még nem dolgozta ki a rendezőség, de kétségtelen, hogy az ujságírókhoz méltó lesz az estély. A rendezésben maga az egyesület illusztris elnöke *Telegdi* József is részt vesz, ami magában véve is elég garancia arra, hogy a sikert biztosítsa.

* **A dijnokok országos mozgalma.** Nem egyszer megemlékeztünk már arról az országos mozgalomról, amelyet Nagyvárad város dijnokai az államsegély kivívására indítottak. Amint értesülünk a mozgalom célját az Országos Dijnok egyesület is magáévá tette és megindította a kellő lépéseket a belügyminisztériumban a jogos kérés teljesítése érdekében. Nemkülönben pártfogolják a havidijasok azon törekvését is, hogy miképpen aapidijasok ők is részajuljenek a 10 koronás hadisegélyben. Az országos dijnok egyesület vezetősége értesítette a helyi vezetőséget, hogy addig nem nyugosznak, míg sikerre nem viszik az ügyet. Az országos egyesület elnöke *Holló* János és titkára *Friscz* Ágoston, akik rendkívül agilis emberek és szívükön viselik az egyesület érdekét, a jövő hónap 12-én Nagyváradra jönnek, hogy részt vegyenek a nagyvárdi dijnokok által rendezendő gyűlésen. A helyi csoport tagjai mindent elkö-

*** Vaskereszttel kitüntetett Vilmos huszárok.** A király megengedte, hogy a következő 7 es huszárok a német császár által nekik adományozott kitüntéseket elfogadják és viselik: A vaskereszt II. osztályát kapták: *Dom Miguel*, Braganza hercege, lovag Fackh Leó őrnagy, wolf stbali báró. Walterkircher Fülöp nyug. őrnagy, vizeki Tallián Vilmos tart. őrnagy, ns. Lukács Ernő és tavarnoki báró Stummer Károly századosok, ceikbánfalvai Keresztes Akos főhadnagy, kászonimperfalvai Balási József, ns. Jankovich-Bésán Endre, gróf Majláth György, gróf Tisza István, báró Trauttenberg Imre tart. főhadnagyok, ns. Bernáth Zsigmond tart. hadnagy, ns. Szilassy István tart. zászlós; Borsoséni Mihály, Gyurkó István, Molnár Ferenc, Sajben Ferenc, Sintár Pál és Tarjányi Ferenc őrmesterek. A harcok érdemredet kapták: Benkó Lajos, báró Harkányi Sándor, Kanta Géza, Kiss Jenő, dr. Krugz Károly, Perezel Dezső, Rácz Vilmos, báró Schnell Ferenc, Székács Andor, Wandl János Ervin, gróf Zichy János tart. zászlósok, Beliczey István, gróf Hunyadi Ferenc, ns. Jankovich József, Moschak János és herceg Thurn-Taxis Miksa Egon tart. hadapródok, valamint ezenkívül 183 huszár közlegénytől törzsőrmesterig.

*** A városi földek és a zöldégetermelés.** A városi tanácshoz beérkezett azon beadványra, hogy a város a gazdátlanul maradt bolgár és városi földeket zöldégetermelésre használja fel, az előadó, Komlóssy József tanácsos azon ajánlatot tette az indítványozónak, hogy felébe vegye át a földeket a jelzett célra. E célból tanácskozárok folynak a város és az ajánlattevő között. A hadifoglyokkal való művelést az ajánlattevő nem tartja megfelelő megoldásnak, hanem azt indítványozza, hogy bérletbe kell adni városi polgároknak méltányos áron a földeket s kikötni, hogy csak zöldéget termelhessenek, mást, (például burgonyát) nem. Ennek ellenőrzését a város vegye a kezébe a városi garda által, szövege: városi házi kezelést javasol, amelyben esetleg ő maga is részt vesz, mint ellenőrző. A tanácskozárok már mihamar be kell fejezödniök, mert március 15 ig a földeket be kell vetni, különben az egész tervnek nincs értelme.

*** Dohánymizériák.** Nincs királyi cigaretta, nincs hölgy cigaretta, ez a kiáltás hargzik mindenütt. Természetes, ezt a két cidarettafajtát fogyasztja legjobban a katonaság s azt kapja rőrészt a dohánygyármányokból. A dohánymizériák ügyében Pus-kás Béla urhoz, a magyar kir. dohányraktárak főnökéhez fordultunk, aki a kőveikezőket mondta:

— Örülök, hogy a *Tiszántul* e kérdésben hozzám fordul. A forgalom kétségtele-nül vagy belyeg és dohányárakban, de korántsem olyan, mint a lengyel katonák itt létekor. Belyegben kisebb a forgalom, mert nincs per s nincsenek ittben a perlekedők. A 14 filléres belyegek fogynak most, a hadsegélyesek veszik igénybe.

— Ami a dohánykérdést illeti, nyers anyag van elég, csak a szállítási nehézségek a nagyok. Nincs igazuk a dohány kis-árusoknak, amikor panaszkodnak a nagy-árusok ellen, hiszen ezek annyit adhatnak ki, a mennyit ők kapnak. E panaszok jogosulatlanok. Nagyon be kell osztani az anyagot. En folyton telegrafálok ide-oda, hogy kocsit kapjak, a Máv-tól, mert csak apró részletekben kapok anyagot, például 400 000 darabból egyszer-egyszer 100—100 100 et Fiumét, Budapestet, Temesvárt folyton sürgetem. Most Csaba kőr 500.000 eigarettát, rebéz kérdés. Beosztásom mindig ilyen: egyharmad részt kap a város, egyharmad részt (17 nagyárus) a megye és Békés, egyharmad részt a hadsereg. Igy osztottam el nemrég 300.000 eigarettát. Király és hölgy kevés, a hadseregnek kell, a

Regalítás. Trabukó és Britannika a kelendő szivarfajta. Nem lesz azért baj, minden igényt kielégítünk, csak módjával és fokozatosan.

*** Szökik az olasz.** Francesco Pace olasz internált megszökött a pestmegyei internálásból Nagyváradra. Távirati megkeresésre a rendőrség Pace t elfogta s visszatoloncolta. Az olasz neve fatális: Pace, annyi, mint Bőke.

*** Kinek kell főzelék?** A háborus élemezéssel sok minden baj között együtt jár a gyomorhaj, amelyet a nem megfelelő táplálkozás idéz elő. Sok asszony és gyermek sinyli ezt. Az aradi uti kertészet tulajdonosa, *Jelinek Ferenc* a hatóságától szerzett információi alapján elhatározta, hogy minden kevésbé tehető vagy szegény családnak, ahol a gyermekek és családtagok étkezésének változását vagy a főzelékre való áttérést tartja szükségesnek a tisztí vagy magán orvos, káposztát, kelkáposztát, répát és különösen a vastartalomban dus és tápláló spenótot ingyen ad ki aradi-uti telepén addig míg a készlet tart. Aki erre reflektál, orvosának receptre írt rendelését mutassa be s a főzeléket kiszolgáltatja nemcsak katonáknak, hanem a hadba vonultak családjainak és polgároknak is.

*** Olaszország is kapitulál,** mert az olasz hölgyek nem bírják már nélkülözni Rosenzweig Róza elegáns és kényelmes fűzőit. Reklám fűző K 6— Leibchenek reklámra, saját árban. A minden hölgynek nélkülözhetetlen haviötökből nagy választék. *Rosenzweig Róza* fűzőgyár Szalárdi u. 9.

*** Kiadó butorozott szobák és lakások.** Modern berendezéssel, fürdő szoba használattal hosszabb, vagy rövidebb időre havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

*** Nagyothalló és fülzugásban szenvedő olvasóink helyesen tessék, ha a fülben kívülről nem látható Thermo elektromos hallókészüléket hordják,** mely kis apparátus a hallást megjavítja, a fülzugást szünteti. Prospektust ingyen küld Thermo-Vállalat, Budapest, Rákóczi ut 57/b.

*** Családi rum vanillával vagy ananász ízzel literje K 4 50.** Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

*** Kiadó Sztróveczky-utca 7 szám alatt 2 szoba, fürdőszoba s mellékhelyiségekből álló lakás azonnal.** Értekezhetni a Polgári taksrékpénztárnál.

*** Egy középkori intelligens nő keres házvezetőnői állást,** helyben vagy vidéken házvezetésben jártns. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

*** Mindennemű arcz, kéz vörösségről biztos stb. Harmať tej krém.** Ára 1 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi ut 7/B.

*** A Caillag gyógyszerár** mai hirdetésében a *Pedikrol*, *Liszka-víz* és *Droguinál* mindenkit érdekel.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

*** Uri nő,** ki nyelvmesternői képesítést külföldön szerezte, nőket és gyermeket tanít lakásán németül, franciául és angolul. (Vizvezeték u. 31)

*** Kőhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét.** Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon: 13—02.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Ember tra gédiája.
 Vasárnap este: A császárné.
 Hétfő: Ciklámen.
 Kedden: Ciklámen.
 Szerdán délután: Cigányprimás.
 Szerdán este: Ciklámen.
 Csütörtökön: Császárné.
 Pénteken: Császárné.
 Szombaton: Császárné.
 Vasárnap délután: Gül baba rózsái.
 Vasárnap este: Boszorkányvár.

Ciklámen. Színjáték 3 felvonásban. Irta Gábor Andor. Bemutató-előadás a Szigligeti színpadán hétfőn, 1916. január hó 31-én. Gábor Andornak Budapesten oly jelentős sikerrel bemutatott színjátéka: a Ciklámen, nálunk a jövő hét hétfőjén kerül először színre. Gábor Andor, a humorista, aki ezt az irodalmi vonatkozását egyszer egy kedves cikkében maga cáfolta meg és nyíltan szomorú szatirikusnak nevezte magát, most érdekes meseszövevény, drámai alapon és mégis könnyed színjátékkal lép a közönség elé, a mely számára azt a színpad technikai specialitást is kísérelte, hogy olyan kettős női szerepet írt, amelyet egy művésznő játszik. Nálunk Fodor Ella vállalkozott a kettős szerep feladatának megoldására, amelynek sikere most nem is lehet kétség, hiszen Fodor Ella a Szigligeti színház színpadán már oly sok értékeset produkált, ami színjárató készségének tökéletességét dokumentálta.

Legújabb táviratok.

Osztrák és magyar miniszterek tárgyalása.

Budapest, jan. 29. (Saj. tud.) Az osztrák miniszterek tárgyalása a magyar miniszterekkel egész nap tartott. Az osztrákok az új folyamán hazautaztak.

Az angolok vesztesége.

London, január 29. (Magyar Távirati Iroda.) A Reuter ügynökség hivatalosan közli, hogy az angol hadsereg összes vesztesége halottakban, sebesültekben és elhunytakban január 9 ig 24 122 tiszt és 525 345 katona volt valamennyi harcúterén.

Az angol katonai intendatúra vezetője.

Budapest, január 29. (Saját tud.) Havreből jelentik: Vanderveide szociálista vezérminiszter a koronatanács megbizta a katonai intendatúra vezetésével.

Az antant partaszállása Karaburnu-félszigeten.

Budapest, január 29. (Saját tudósítónktól.) A szaloniki kikötőben állomásozó angol, francia, orosz és olasz hadihajók tengerészcsapatai partra szállottak Karaburnu félszigeten, ahol egy görög hadtest állomásozott. A helyőrség ellenállást nem fejtett ki.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Ma

vasárnap, január 30-án

AZ

UTOLSÓ ÓRÁBAN.

Bűnügyi dráma 3 felv.

AZ ÁLTALÁNOS ÖRÖKÖSÖK.
Amerikai vigjáték 2 felvonásban.

Teljes 2 órás műsorok. Remek szellőztetők. Buffé. Telefon 12-21.

HELYÁRAK: Páholy-ülés 1 kor. 50 fill. Zsölye 1 kor. Tálalásszék 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fillér.

Katonák örmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

Kedvezményes jegyek Sipos tőzsdében Bémer-tér kaphatók.

NYILTÉR.

Alapított 1847-ben. — Számos ki-tüntetés. — Több ezer elismerő levél.

ÓRÁK

ékszerek részletfizetésre

BRAUSWETTER JÁNOS, Szeged

Nagy képes árjegyzék ingyen!

Mindenféle aranytárgyakat, törött aranyat, arany pénzeket legmagasabb áron készpénzért vásárolok, kérem hozzám bizalommal beülden!

KÖZGAZDASÁG

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság márc. 1-je.

Mai számunkban teszi közbe múlt évi mérlegét az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t., mely nemcsak tőkéjének nagyságára nézve foglal vidéki intézeteink legelsőinek sorában helyet, de kiváló vezetése és eredményes közgazdasági ténykedése révén pénzügyi szakkörökben is általános elismerésben részesül. — Az intézet, mely a háborus viszonyok közepette is jelentékeny eredményt tud felmutatni, bőszéges leírások és belső tartaléklások után, melyeket a jövő eshetőségeinek gondos figyelmébe vételével eszközölt, 580 636 korona nyereséget bocsát a február 12 ére összehívott közgyűlés rendelkezésére, melyből a tavalyi 16 koronával szemben, 20 korona osztalék kifizetését javasolja. Különösen figyelemre méltó eredményt.

ért el az intézet a hadikölcsön kötvények elhelyezéseiről, amennyiben az eddigi kibocsátásokból 6,602.950 korona összegét tudott elhelyezni, melyben az intézetnek saját részére történt jegyzése egy millió koronával szerepel.

Betét állományban is, bár a hadikölcsön jegyzésekre sok betétet folyósított és egyébként is a betétkifizetés tekintetében a tőle megszokott messzemenő kulantériával járt el, lényeges emelkedés mutatkozik, amennyiben az intézetnél elhelyezett betétek 1,826,196 koronával szaporodtak.

Az intézet vezetésében elért ezen siker oroszlánrésze Popper Akos dr. vezérigazgató érdeme.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

ELADÓ

Törkőmérő oldalon, a nagyállomástól 10 percnnyire, a Füredy-féle

5 holdas szőlő felszereléssel. Értekezhetni:

Dr. Csidey Jánosnénál
Szilágyi Dezső utca 25. sz.

Lahner György-utca 4. sz. ház első emeletén

3 szobás modern lakás
azonnal kiadó. — Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

Ö csász. és Apost. kir. Felségének

legfelsőbb felhatalmazása folytán.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok polgári jótekonycéljaira szánt

43. CSÁSZ. KIR. ÁLLANSORSJÁTÉK.

Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyeresémet tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás nyilvánosan Wienben, 1916. február 10-én fog megtartatni.
Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál III. ker., Vordere Zollamissstrasse 5 sz. a., a m. kir. tóttójövedéki igazgatóságnál Budapest, IX. ker., Fővámház, továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsékben, a vasutaknál, adó-, posta- és távirat hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgató ságát (Jótekonycélú sorsjátékok osztálya.)

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r.-t. zárszámadása 1915. december 31-én.

TARTOZIK		Mérleg-számla.				KÖVETEL					
VAGYON		K	f	K	f	TEHER		K	f	K	f
Pénztár-készlet		1186812	44			Részvénytőke:					
Értékpapírok		6102099	53			22000 drb részvény à 400 K . .	8800000				
Váltókölcsonők		23172379	54			Alapok:					
Jelzálogkölcsonők		6004210	63			Tartalékalap	1160000				
Községeknek nyújtott kölcsönök . .		230288	29			Értékpapir-tartalékalap	300000				
Előlegkölcsonők		58189				Nyugdíjalap	392010	68			
Folyószámlai adósok		888070	70			Ösztöndíjalap	10000		1862010	68	
Hadikölcsön kötvény és egyéb érték- papírral fedezett folyószámla-köl- csönök		3788019	58			Betétek		12883462	16		
Pénzügyintézeteknél elhelyezve . . .		567205	14			Engedményezett jelzálogkölcsonők		5159283	27		
Áruosztály		203643	89			Engedményezett kötvénykölcsonők		158517	98		
Tiszti nyugdíj-alap értékpapirjai .		392010	68			Lombardkölcsonők Hadikölcsön- kötvényekre		3412361	03		
Intézeti ház		1019961	05			Hitelezők		3922114	21		
Árverésen vett ingatlan		33000				Visszleszámitolt váltók		7081321	84		
Átmeneti tételek és különféle aktívák		376263	34			Lerovatlan betétkamatadó, hátralé- kos osztalékok és egyéb paszívák		50873	16		
Előre fizetett kamatok		37399		44059552	81	A jövő év javára beszedett kamatok		148971	63	43478915	96
						A múlt évről áthozott nyereség . .		20260	42		
						Ez évi tiszta haszon		560376	43	580636	85
				44059552	81					44059552	81

TARTOZIK		Nyereség- és veszteség-számla.				KÖVETEL					
VESZTESÉG		K	f	K	f	NYERESÉG		K	f	K	f
Kamatok: betét-, folyószámlai vissz- leszámitolási és lombard-kamatok		1460269	56			Nyereség-áthozat múlt évről	20260	42			
Tiszti fizetések, tiszti pótlékok és felügyelői díj		124764	58			Kamatok: váltó, jelzálog, kötvény, értékpapírok, folyószámla, előleg kölcsonők után, jutalékok és vegyes bevételek	2506997	24			
Üzleti költségek, irodabér		52199	97			Ez évi házbérfelvédelem	64330	54			
Állami, községi és betétkamatadók		173558	23			Leírásból befolyt	12644	83	2604233	03	
Illetékek		5021	41								
Leírások		207782	43	2023596	18						
Nyereség áthozat múlt évről		20260	42								
Ez évi tiszta haszon		560376	43	580636	85						
				2604233	03					2604233	03

Nagyvárad, 1915. évi december hó 31.

A pénztárért:
Rácz Jakab
pénztárnok.

Róna Ármin
aligazgató.

A könyvelésért:
Kormos József
főkönyvelő.

IGAZGATÓSÁG:

Reismann Mór,
elnök.

Dr. Fássy Lajos
alelnök.

Breider Ármin

Kövér Endre

Nagy Márton

Farkas Izidor

Krausz Dávid

Rendes Vilmos

Dr. Grósz Menyhért

Dr. Miskolczi Ferenc

Telegdy József

Grósz Zsigmond

Markovits Antal

Zathureczky István

Ifj. Moskovits Mór

Dr. Popper Ákos,
vezérigazgató.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Matolay Károly
elnök.

Biszterszky Iván
Hunyady Ferenc

Rosenberg Izsó
Dr. Sarkady Lajos

Dr. Stern Ödön
felügyelő-bizottsági tagok.

Vály Géza
Wechsler József
póttagok.

Budapest, 1916. január 29.

I. évfolyam 20. szám.

A Szív

✠ A JÉZUS-SZÍVE-SZÖVETSÉG HETI ÉRTESÍTŐJE ✠

MEGJELENIK:
MINDEN SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. HORÁNSZKY-U. 20.

KIADJA:
A JÉZUS-SZÍVE-SZÖVETSÉG.

BÉKE.

Alighogy leborult nemzetünk az Úr Szíve előtt három napon át az 1916. esztendő pirkadása előtt, s újév napján újból a sz. Szívnek szentelte magát, Isten hamar jutalmazott. Az első hónapban azon a területen kapitulált egy ország, amelyen a Jézus Szívét tisztelő b. e. trónörökösünk és kedves neje vére kifolyt, drága élete kialudt. Azóta még sűrűbbek a reménykedések a béke iránt. Adja Isten!

Nekünk, igazi hazafiaknak kettőre kell ügyelnünk. Az első, hogy vitéz hadseregünkben a bátorság, a hősi, a végsőkig menő áldozatkészség meg ne bénuljon, s bennünk is, a front mögötti szoknyás vagy nadrágos katonákban is, a lángoló hazaszeretet hevítsen, életünket és vérünket odaáldozni Istenért, királyért, hazáért. Másodszor megtartva a harci kedvet a győzelemig, hasonlóképpen kell buzgolkodnunk a békéért. Nem mi kötjük ugyan meg a békét, de mi tőlünk is függ annak siettetése és létrejötte.

Az a béke, amely igaz javunkra fog válni, amely földi és égi boldogulásunkat biztosítani fogja, nem az emberektől jó, hanem az irgalmas Isten egyik legnagyobb ajándéka. Ezt ki lehet és ki kell esdekelní, kiérdemelní. Hogyan és miképpen?

Bizonyára nem úgy, hogy sok beszéddel emlegetjük, vajha itt lenne már a béke! Sem nem úgy, hogy kíváncsian tudakozódunk, a lapokat böngésszük, találgatunk, az eszelős szellemidézöktől vagy kártyavető cigányasszonyoktól prófétálatunk magunknak. Még kevésbé siettetjük a békét, ha szídjuk és káromoljuk az Isten s mindazokat, akik a háborút kitalálták vagy okozták.

Hanem, hogy első helyen eltávolítjuk az útból azt a kárhuzatos szörnyeteg, elpusztítjuk azt, amely ezt a háborút tömérdek szenvedésével okozta, s most is még útját szegi a béke eljöttének; hogy másodszor keresünk magunknak okos ésszel és folyton buzgó szívvel oly közbenjárókat, akik a békét előbb meg tudják csinálni, mint mi, vagy mint a mi érdemes vezetőink.

Mi az a szörnyeteg; kik a mi közbenjáróink?

Az a szörnyeteg a te és mindnyájunk nagy bűne. Addig az Isten ránk sem nézhet, nem hogy békejobbot nyújtana nekünk, amíg mi ezzel a szörnyeteggel, a csunya, súlyos bűnnel járunk karonfogvást, ölelgetjük, csókolgatjuk, szívünkhajlékában dédelgetjük. Dobb el magadtól ezt a pokoli fajzatot, terítsd a földhöz, lépj a nyakára, végezz vele, azután fordulj a Te Uradhoz, Istenedhez bűnbánó lélekkel, nyújts neki elégtételt, javulj meg.

Aldanunk kell Csanád apostoli lelkü püspökét híveivel egyetemben, hogy országos mozgalmat indított meg a Nagy Kilenced érdekében. Célja ezen vallásos mozgalomnak az, hogy a hívek kilenc hónap első péntekjén vagy első vasárnapján meggyónjanak és megáldozzanak, kiengeszteljék az Úr megsértett Szívét, tiszta lélekkel imádkozzanak a világbékéért. Gondoljuk el,

ha az ország minden keresztény katolikus polgára egy időben, egy szívvel és lélekkel, épen a sz. áldozás legszentebb pillanatában, amikor kebelében van az Úr Jézus élő Szíve, bűnbánatot tart, békéért esdekel, mily nemes erőszakot gyakorolhat az Jézus hatalmas és irgalmas Szívére. A meghallgattatás biztos reményét fűzhetjük ezen országos Nagy Kilencedhez nemcsak azért, mert az Úr a sz. Írásban tett ígérete szerint a sokak együttes imádságát szereti meghallgatni, hanem főleg azért is, mert országunk felajánlása Jézus Szívének s az emiatt eddig tapasztalt csodálatos isteni segítségben a Gondviselés édes tervének kezdetét kell látnunk, amelynek folytatása és betetőzése lesz a győzedelmes és boldog béke. Az Úr nyilvánvalóan jelét adta nekünk sz. Fia Szívében, hogy segíteni akar, győzelmet és békét akar nekünk adni.

Tervünket még biztosabban siker fogja koronázni, ha közbenjárókat kérünk fel Istennél. Nem Nagyasszonyunkra gondolok én most, sem az ég szentjeinek udvarára, hanem a mi jó és ártatlan gyermekeink millióira. Tudjuk, hogy ők az Úr Jézus kedvencei, őket szereti legjobban Jézus Szíve. Még a hitetlen ember is megindul, ha egy ártatlan gyermeket pillant meg angyali áhitattal imádkozva. Az Úr Jézusnak nemes, könyörületes, irgalmas Szíve van. Nem fog tudni ellenállani, ha az égből és a Legméltóságosabb Oltáriszentségből hazánk területére tekint s gyermekeink millióit fogja maga körül látni mint imádkoznak értünk, felnőtt bűnösökért, mint fogadják ártatlan szívökbe őt a sz. áldozáskor s könyörögnek hozzá irgalomért, békéért.

Aki szereti Istent, királyát, hazáját; aki sóvárog a megnyugtató békéért: tegyen, végezze el a nagy kilencedet, kezdje el mindjárt február első péntekjével. A szülők, nevelők vezessék egyenként vagy közösen a gyermekeket ugyanezen február első péntekjéitől kezdve sz. gyónáshoz és áldozáshoz. Oktassák ki őket, miért és hogyan áldozzanak és imádkozzanak.

Jézusnak hatalmas és könyörületes Szíve, irgalmaz nekünk, bűnösöknek, mert Hozzád visszatérünk, mert ártatlan gyermekeink közbenjáróknak értünk, adj végső győzelmet, adj hamar békét!

Megjelent III. kiadásban Magyar-Jézus sz. Szívének című alkalmi füzet. Vallásos, hazafias röpirat. — Igen alkalmas katonáink kezébe. — Olvassa a magyar nemzet és lelkesüljön. (Rendelhető „A Szív“ kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. Ára 20 fillér; 100 példány együtt 16 korona.)

„A Szív“ előfizetési ára egész évre 3 korona. Tömeges rendelésnél 50 példánytól kezdve 20 százalék kedvezmény. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. szám.

Vízkereszt után negyedik vasárnapi Evangélium.

Szent Máté 8. r. 23. v. — 27-ig.

Az időben, midőn ő a hajóba bement volna, követék őt tanítványai. És ime, nagy indulás lőn a tengeren úgy, hogy a hajócska elborították a haboktól; ő pedig aluszik vala. És hozzájárulván tanítványai, felkölték őt, mondván: Uram! szabadíts meg minket, elveszünk. És mondá nekik Jézus: Mit féltetek, kicsinyhitűek? Akkor parancsola a szeleknek és a tengernek és nagy csendesség lőn. A jelenlevő emberek pedig álmélkodának, mondván: Kicsoda ez? mert még a szelek és a tenger is engedelmeskednek neki.

1. A kis szócska: Miért? amely annyiszor elröppen a gyermek picike kis ajkáról, amelylyel édes szüleit szüntelenül zaklatja, sokszor szinte vérig boszantja, fényes bizonyítéka ébredező eszének, a lélek megkezdí munkáját. Ezen perccel kezdődik szívének sajtószertű nyugtalansága, majdnem mondanám boldogtalansága. Látván tényeket, eseményeket, rögtön kutatja azok okát, fűrkésző szemmel vizsgál, keresi az összefüggést. Miért történt ez? Miért kellett ennek ép most megtörténnie? Magától értetődik, csak nagy ritkán tud teljesen eligazodni, magának megnyugtató választ adni, mikor kicsiny eszével a nagy Isten végtelen műhelyébe lép.

Ime nagy háborgás lőn a tengeren! Ime! azaz: emberi szólásmódunk szerint véletlenül, hirtelenül óriás vihar támadt, amelyre épenséggel nem készültek. És a vihar nőttön-nőtt, hiába fáradoztak az apostolok közös erőfeszítéssel. És a Mester alszik, mintha cseppet sem törődne az ő szenvedésükkel. Miért e háborgás? Hogy egyeztethető meg az ő szívbeli jóságával? Nem tudta megakadályozni a tengeri vihart? Nem elég a nappali fáradtság? Ejjel is kell még küzdelemnek?... Az éj homályában erősen ragyogtatta szeretetének fénylő sugarait. Krisztus tanítványainak nevelője: apostoli férfiakat, erős jellemeket akart belőlük alkotni. Evégből szükséges volt, hogy feltétlenül meggyőződjenek az ő isteni természetéről, s hogy ezen nehéz feladatot minél jobban megértsék, megmutatta mindenható erejét, amelyből következtethettek isteni voltára, lényegére. A vihar csodálatos lecsendesítése által a természet Urának bizonyult be Jézus és így tényleg többet használt tanítványainak, mintha csendben, békében hajózhattak volna át a tenger tulsó partjára.

2. A világháború kitörése óta nagy háborgás zaklatja a kedélyeket és vajmi sokan a kétségbeesés, zúgolódás, kicsinyhitűség hajkaitól elborítottak és jöllehet sokat imádkoznak, Krisztus mintha nem hallgatná meg könyörgéseiket. „Aluszik vala.“

Jobban, mint a tanítványok, rászolgálunk a dorgáló intelemre: Mit féltetek? kicsinyhitűek! Mert kicsiny, kevés hitünk, azért kicsinylelkűek is vagyunk, kis szűkkörű az észbeli megismerés, a gondolat. Az én gondolataim nem a ti gondolataitok, mondhatná Isten. Sűrű sötét felhők takarják el lelki szemünk előtt a világ Világosságát. „Én csak azért fakadok ki Isten ellen, mert

összeszorul a szívem, valahányszor elgondolom, mennyit vétkeznek katonáink... és azután oly sokan szentség nélkül múlnak ki, tehát nagyon lehet tartani, hogy elkárhoznak. Meglehetesz győződve, egy sem jut a pokolba, aki erre rá nem szolgált.

Ha szem előtt tartjuk, hogy a tűzvonalban levők többnyire fohászkodnak; hogy a tömördek kórházakban, ahol a lelkész, jó, vallásos ápolónő, főleg apácák felügyelete folytán a sebesülteknek bő alkalom kínálkozik a jó halálra, azt tudom, olyanok is szentséggel múlnak ki e világból, akik a béke napjaiban igen valószínűleg súlyos bűnnel lépték volna át az örökkévalóság tágas kapuját.

Ami a bűnök szinte végtelen lajtsromát illeti, az a megjegyzésem, hogy a béke szent napjaiban sem voltak mindnyájan szentek. Csak a hírhedt tangó-lázra kell visszagondolni. Nyugodt lélekkel szögezhetjük le a tényt, hogy egyhamar nem lesz oly csendes farsang, mint a tavali volt és az ideai lesz.

Abban remélhetőleg egyetértünk mindnyájan, hogy a hősi fokban gyakorolt áldozat kimondhatatlanul jobban szolgál Isten dicsőségére, mint ezer langyos, közömbös katolikus. Már pedig azt még azok sem fogják tagadni, akik e világháborút a leg-sötétebb szemüvegen át nézik, hogy igen-igen sokan hősi erényt gyakoroltak a csataterén, a kaszárnyákban, a kórházakban, a családi körben. Ha egyetlen egy érdemszerző cselekedet Isten ítélő széke előtt többet ér, mint világegyetemünk összes kincseivel, szépségével együttesen: minden bizonnyal a jelen nehéz körülmények közt hősi önmegtagadással megőrzött szüzesség, hitvesi hűség, felebaráti szeretet, irgalmasság mód nélkül dicsőíti az Úristent. Az erénynek hősi fokban való gyakorlására bő alkalmat szolgáltat a világháború.

Küzdünk céltudatosan a kicsinyhitűség és kicsinylelkűség ellen. Legyenek nagy gondolataink. Ne nézzük pusztán a nehéz megélhetést, a drágulást, a romba dőlő házakat, az elfüstölt milliárdokat, az én gondolataim, nem a ti gondolataitok, ... hanem imádkozzunk megnyugvással s bizalommal, hogy Istennek nagy terveit, gondolatait minél előbb, minél tökéletesebb mértékben megvalósuljanak.

Igy remélhetjük, hogy az irgalmas Isten (aki most némelyek szerint nem hallgat a mi tizenhét havi könyörgésünkre) annak idején felkel és parancsol, a XX. század nagy viharának és az Úr szavára nagy csendesség lesz.

TÁRCA

A szent Szív és a jezsuiták.

Azt mondta valaki, hogy írtunk már lapunkban sok szerzetes-rendről, miért nem a jezsuitákról is? Ezennel teljesítjük a nagyrabecsült kérelmet.

„Menj szolgálomhoz, Colombiere jézustársasági atyához s mond meg neki nevében, hogy tegyen meg minden lehető, hogy a Jézus Szíve ájtatosság létrejöjjön s terjedjen! Szerezze meg isteni Szívemnek ezt az örömet. Ne ijedjen meg semmi nehézségtől sem, mely elébe gördül, mert hisz az el nem maradhat. De gondolja meg, hogy aki önmaga iránt bizalmatlan és minden bizalmát én belém helyezi, annak semmi sem lehetetlen!” Ez az isteni Szív felavató szövege P. Colombiere Kolos atya által a Jézustársaságának küldve, mellyel a szent Szív-tisztelet zászlóvivőjévé, terjesztő apostolává teszi sz. Ignác fiait.

Lássuk most a történelem folyamán, mily szoros kapocs fűzi össze Jézustársaságát a sz. Szív tisztelettel. Úgy a megvettetés, rágalom, küzdelem gyászos napjaiban, mint a megbecsültetés, dicsőség és felvirágzás idején sorsuk teljesen egybeforr. Történetük azonos keletkezésükben, a küzdelemben a létért és virágzó korukban is.

JÉZUS SZÍVE TISZTELETÉ

Az első péntek, a nagy ígéret hiteles kútfői.

Hogy az első pénteket oly kiváló módon szokták megünnepelni, annak egyedüli oka, mert maga az isteni Szív így rendelte. Ugyanis főleg e napon részesíté b. Alacoque Margitot égi jelenésben, a midőn a szent Szív tiszteletére vonatkozó alapvető kinyilatkoztatásait közölte sz. Szíve szolgáló leányával.

A Boldog „Önéletírásá”-ban és „Levelei”-ben sűrűn emlékezik meg e kiváltságos napról. A mennyei jelenést e napra vonatkozólag így írja le: „Az égi látomás első pénteken azzal veszi kezdetét, hogy megújul a fájdalom oldalamon. A szent Szív, mint égő nap fenséges fénypompában jelenik meg nekem. Tűzsugarai egyenesen szívembe lövelnek, mely hirtelen úgy lángol, hogy azt hittem: teljesen felemésződik az égi szeráfai tűzben. Ily alkalommal tárta fel hő óhajait, szentséges Szíve titkait nekem!”

Egy első pénteken megjelent az Úr bájos, elragadó szépségében, őt szent sebe túlárado fényben ragyogott és szent Szívsebére mutatva elpanaszolta az emberek hideg-rideg közönyét, fekete háláltságát, mellyel végtelen szeretetét és határtalan irgalmának jótéteményeit illetik. „Édes isteni üdvözítőm meghagyta nekem, hogy minden pénteken járuljak a szent áldozáshoz, hogy amennyire tehetségemben áll, jóvátegyem a sértéseket, amelyekkel megbántják őt az emberek e hónapban ép az Oltáriszentességben.” (12. levelében.)

Hozzá tartozóit és ismerőseit is sűrűn kéri meleg hangon az ájtatosságra. Lásuk a sok közül a 49. levelének idevonatkozó részét: „Akik a szent Szívet kiválóan tisztelni akarják, azok e célra minden hónap első péntekét szemelik ki. Úgy, amint szívük sugallja, kegyeletüket lerójják az isteni Szív iránt.”

A Boldog a szent Szív kiváltságos tisztelőjének főismertető jelül állítja oda 48. levelében: „Ha valaki a szent Szív kiváló barátságát élvezni akarja, úgy szentelje magát az első pénteken a szent áldozás után az ő tiszteletére!”

Nagy siker is koronázta még életében ebbéli buzgóságát, szóban és írásban kifejtett szüntelen apostolkodását. Paray-le-Monialban, kolostorukban első pénteken kör-

menetet tartottak a szent Szív tiszteletére és a szent Szív-kápolnában ünnepélyes megkérlelést és felajánlást végeztek. 1689-ben, 107. levelében b. Alacoque közli, hogy „egy francia városban igen sok jámbor lélek járul az első pénteken a szent áldozáshoz.” 99. levelében örömtől áradó lélekkel említi meg, „hogy több kápolna áll már a szent Szív tiszteletének szentelve és bennök első péntekre szentmise-alapítvány is van.” 98. és 107. levelében meg azt adja tudunkra: „Kimondhatatlan vigaszomra szolgál, hogy megélhetem a szent Szív eme dicső ájtatosságának gyors és széles elterjedését és fenségesnél fenségesebb gyümölcseit.”

1688 egyik első péntekén megjelent az Üdvözítő b. Alacoque-nak és azt hagyta meg neki, hogy közölje gyóntatójával, P. Colombiere-rel: „Szívem túlárado irgalmából megígérem neked, hogy Szívemnek mindenható szeretete mindazoknak, akik kilenc egymásutáni hónapon át minden hó első péntekén megáldoznak, a végső töredelem kegyelmét megadja: azok nem halnak meg az én kegyelmemen kívül, sem a szentségek nélkül, mert isteni Szívem biztos menedékük lesz azon utolsó pillanatban.” (1688. M. de Saumaise-hez írt l.-ben.)

Szabadjon a nagy ígéret e hivatalos szövege teljes megértéséhez e pár magyaruló megjegyzést fűznöm. Az év bármely hónapjának első péntekén kezdetük e 9 havi ájtatosságot, a fő, hogy egymásután minden félbeszakítás nélkül kilenc első pénteken végezzük el. Csak, ha valamelyik első péntek valamely évben nagypéntekre esnek, mivel e napon az Egyház nem engedi meg a sz. áldozást, ily esetben kitoljuk még egy utána következő első péntekkel ezen ájtatosságunkat. Érvényes marad ezen ájtatosságunk, ha csak a sz. áldozáshoz járulunk e napon, mert a sz. Szív csak ezt írta elő. A teljes búcsút is megnyerjük, ha a közel multban voltunk a sz. gyónásnál.

Három ígéretet tartalmaz a nagy ígéret, t. i. aki egyszer életében elvégzi — bár szabad többször is elvégezni s másokért is felajánlani — azt 1.) nem engedi a sz. Szív, hogy halálos bűnben meghaljon, hanem 2.) a szent gyónás vagy szent kenet, avagy a tökéletes bánat felkeltetése révén megtisztítja és 3.) halála óráján kiváló oltalmazója lesz.

Hogy a katolikus Anyaszentegyház mennyire becsüli bold. Alacoque Margitnak „Önéletírásában”, „Levelei”-ben ránk hagyott kinyilatkoztatásait, melyeket a sz. Szív gyakori látomásban közölt vele, főleg

1. A kor, melyben bölcsőjük ringott, az erkölcsök, a tekintély elvét meglazító, vallási villongások kora s az abból fakadt rideg, szívtelen, a szigor lepleiben álarcoskodó francia Janzenizmus dermesztő, romboló, lelket ölő szelleme.

Mit tesz a végtelen bölcs és irgalmas Isten? Felkelti Egyháza borús, zivatáros egén a szeretet napját, magát az isteni sz. Szívet, hogy derít támasszon az embe i szívekben, a kegyelmi életben. Eszközül kiszemeli ép a mételety terjesztő francia nemzet egyszerű, szentéletű szerzetesnőjét, b. Alacoque Margitot és a sokszor még katolikusoktól is üldözött jezsuiták egy kimagasló alakját, Colombiere atyát. Ezekre bízta a sz. Szív-tisztelet terjesztését. A sz. Szív-tisztelet által ugyanis az észlelviségből, a határt nem ismerő egyéniség és önzés túlkapásaiból hideg-rideggé, hitközönyössé vált emberiséget a természetfeletti, isteni gondolkodás, akarás, érzés, tett, a tiszta, józan szigor, szeretet országába emeli fel. Szeretni Istenét az Istent, felebarátunkat, ellenségünket is úgy, mint Jézus Szíve tette.

A sz. Szív tiszteletének ép e korban való keletkezésének főcélja nagyon is egybeesik a Jézustársaság hivatásával. A Jézustársaság isteni ihlettel vezérelve azon célból keletkezett, hogy önmegszentelés által és embertársainak lelkeüdvét szomjúhozva, az új-kor eretnekségei ellen hatalmas támasza legyen a vitézkedő Anyaszentegyháznak. Még mielőtt b. Alacoque Margitnak kinyi-

latkoztatta volna magát a sz. Szív, már Xavéri sz. Ferenc szerafikus fohászaiban, leveleiben felcsillámlik a sz. Szív lángoló szeretete, úgyszintén az ifjúsági szent Alajos áhítatgyakorlataiban. Sőt édes hazánk derék jezsuitája, P. Hajnal M. is még a XVII. század első felében adja ki a sz. Szívről szóló kedves imakönyvét.

Mihelyt az isteni Szív megjelenéseivel, kinyilatkoztatásaival, fősleges ígéreteivel b. Alacoque Margitot megörvendezteté, a legelső intézkedései közt ott van a szent Szív-tisztelet terjesztésének megajánlása Jézustársaságának P. Colombiere Kolos személyében. Jézustársasága felismerte az isteni megbízást és híven felkarolta, teljesítette azt.

2. De alighogy kialakul Jézus sz. Szívének tisztelete, alig fog a Jézustársaság ez ájtatosság terjesztéséhez, töviskoszorú fonódik homlokára és megpróbáltatás, üldözés keresztje nehezedik vállára. Ez avatta fel a töviskoszorúval és keresztrel ékeskedő sz. Szív apostolává. Ez irányítá lépését, útját fel egyenesen Golgothára. S egy évszázados keresztúti [zarándoklás után feljuttatta a kereszt ormára, hol meghalt Mesterével, eltöröltetett. De sírjából megdicsőülve, három évtized után, mint Jézus harmadnapra feltámadott. Virágzik azóta s az isteni Szív tiszteletének aranykorát megteremtette hű barátaival, a megértő lelkekkel.

Vészteljes újdonságnak bélyegezték a Jézustársaságát, börtönbe vetik alapítóját.

első pénteken, szolgáljon mindenekelőtt bizonyosságul ama tény, hogy IX. Pius pápa boldoggá avatta az Úr e dicső aráját ép a sz. Szív tiszteletében tanúsított hősiesség miatt. Az 1869. aug. 19. boldoggáavanyei pápai levélben a többi között ezeket is olvassuk: „Jézus Krisztustól származnak ama kinyilatkoztatások, melyek a sz. Szív ünnepére vonatkoznak.“ A Boldog ünnepére előírt sz. mise-ima így kezdődik: „Jézus Krisztus Urunk, ki sz. Szíved mértelen kincsét csodás módon kinyilatkoztattad b. Margit szűznek...“ Tudva levő dolog, hogy a magán személyeknek, akár szenteknek is, tett kinyilatkoztatások nem bírnak ugyan oly kötelező erővel, mint a sz. Írás és a sz. Hagyomány tanai, de azért mégis főleg a Boldognak irataiban megörökített kinyilatkoztatások a sz. Szív tiszteletét illetően a leghíresebb teológusok szigorú kritikáján sokszor mentek át s 1875-ben a sz. Szék névleg is jóváhagyta még a nagy ígéretre vonatkozókat is. Így tehát mákszemnyi gáncsnak, kételkedésnek nem lehet ellenük helye. 1897. szept. 7-én XIII. Leo pápa teljes búcsút engedélyezett minden egyes esetre annak, aki első pénteken a szentségekre járul, a sz. Szív tiszteletére rövid ideig elmélkedik és a Sz. Atya szándékára a szokásos előírt imákat elvégzi. Annak pedig, aki ugyanazon feltevételeket teljesíti bármely pénteken, 7 évi 7 quadrag. búcsút ad.

A sz. Szív ugyane nagy pápája 1899 július 26-án a Szertartások kongregációja által nagy körlevelet bocsájtott közzé, amelyben melegen ajánlja s epedően óhajtja az első pénteki sz. Szív ájtatosság elterjedését. Ép ez ájtatosságtól reméli a lelki élet felvirágzását.

Fel katolikus magyar nemzet,

fel nőttek és gyermekek, hí az Úr Jézus Szíve, győzelmet és békét akar nektek adni! Katonáink a végső áldozatokat is meghozták a mi életünkért a fronton, mi a front mögöttiek, ne legyünk halálatlanok, hozzunk mi is áldozatokat értők, menjünk győzni, áldozni február első péntekjén, ami megfélelőbb, vagy legalább február első vasárnapján. Ha korábban is fel kell kelni, ha a gyóntatószék körül talán hosszabban is kell várakozni, jusson eszünkbe az északi, déli, nyugati, keleti tűzben álló front, amelyen őrt áll értünk a hős katonáknak szíve, s amelyen ép ezen órákban hány és

gyöngyművét a lelkigyakorlatos könyvét hitellenesnek nyilvánítják. Ugyanezen sors éri a Jézustársaság sz. Szív misszióját is. Hit és erkölcsellenes eretnek fattyúszülöttnek hirdetik a képmutató janzenisták, még az államhatalom tilalmát és büntetését is rázúdítják, mert a közérkölciség veszélyeztetését fitogtatják főleg a sz. Szív képek, érmei terjesztésében.

Rendíthetetlen bátorsággal, buzgósággal hozzá fog Jézustársasága égi sz. hagyatékának, a sz. Szív-tiszteletnek megvédéséhez és terjesztéséhez. P. Croiset János és P. Gallifet József, Jézustársaság papjai, a sz. Szív dicső védő szónokai, írói, apostolai.

Merő rágalomnak, rosszmájú elferdítéseknek bizonyulnak e két híres Jézus Szíve apostol védő és cáfoló irataiban az aljas francia janzenista-támadások. P. Croiset hangyaszorgalommal, kritikus, tárgyilagos szemmel kutatja át b. Alacoque minden mondatát és szavát s ama meggyőződéses ítéletre jut, hogy ez az egyszerű, minden teológiai tudományban szűkölködő zárdaszűz iratai bámulatos összhangban vannak a Szentírás, a sz. Atyák, a kath. dogmatika tanáival, még a legkisebb hiba árnyékától is mentesek. A sz. Szív mennyei kertjének szív nélküli rideg korunkba sorra átültetett, szebbnél-szebb rózsabimbói a b. Alacoque-nak tett magasztos ígéretnek. Két és félszázad óta vizsgálja nagyító üveggel barát és ellen a sz. Szív ájtatosság iratait, kivetni valót még nem találtak benne.

hány hős katonátlótt szíve dobban utolsó értünk!

Így vezetnek ők vérükkel értünk, mi is vezetni tudunk értük, magunkért. Nincs annak Istent, királyát, hazáját szerető, katonáink iránt könyörületes szíve, aki ennyi áldozatot is sajnál tőlük!

HÍREK.

Budapesti, X. ker., kőbányai Jézus sz. Szíve Társulat virágzó életét. Minden hónap I. péntekén a tagok nagy számmal járulnak a közös sz. gyónás és áldozáshoz. 7 órakor társulati nagy misével ünneplik a sz. Szív szeretetét. A hónapok I. vasárnapjainak délutánjain 5 órakor sz. beszédet hallgatnak és a sz. Szív litániáját végzik, ami után szeretetgyűlésre szoktak összejönni a templom sekrestyéjének tágas csarnokában Zachratka-Zádor József helyi igazgató elnöklése alatt. A december havi gyűlésen „A Szív“ ötven példányra jutott a tagoknak a társulat áldozatkészségéből díjmentesen.

Veszprém. A nálunk megtartott, országos három napos ájtatosságot, bátorodom e pár sorban közölni: Jézus sz. Szíve tiszteletére tartott, három napos ájtatosságot és a felajánlás megújítását, mi is iparkodtunk a legnagyobb buzgósággal megtartani a veszprémi székesegyházban. Három napos Szentségimádás, este hat órakor pedig igazán szívhez szóló sz. beszéd volt litániával és áldással. A növendék papok kara énekelt. A sz. beszédet első nap dr. Rédey Gyula címzetes püspök, másnap dr. Hoós József, harmadnap dr. Luttor Ferenc szeminariumi tanárok tartották. Templomunk zsúfolásig megtelt hívőkkel. Azután pedig lelki pásztoraink buzgósága folytán, késő estig járulhattunk a sz. gyónáshoz. Katonáink közül is sokan részt vettek az ájtatosságon. Igen meglehető volt, mikor mintegy befejezésül felhangzott a hívők ajkán: „Ur Jézus el ne hagyj.“ Nem, nem is fogja az édes Jézus elhagyni azokat, ha még annyi ellenséggel és megpróbáltatással néznek is szembe, kik az ő sz. Szívéhez fordulnak.

Verespatak. Az újévi felajánlásról ugyanazt mondhatom, amit a zsoltáros hajdanában, hogy ez az a nap, amelyet az Ur számunkra készített, amelyen örvendezni kell. Szíjünk, lelkiünk az Uré volt akkor. Közelről éreztük Őt a bűnbánat szentségének enyhítő légkörében, mely a tisztulásra készült nagyszámú lelkek számára valóságos fürdő lett. Éreztük a szentáldozásban, amikor szívünk összeforrott Szívével, de ugyanolyan mértékben éreztük ezt a felajánlás nagy perceiben, amikor úgy látszott előtünk, mintha megnyílt volna a legszentebb Szív s mi a zsúfoltságig megtelt templomban hangosan, lelkesen egy szívvel egy lélekkel imádkoztunk, hogy el ne zárkozzék előlünk, míg oda be nem zárja édes magyar hazánkat s annak minden egyes polgárát. Kértük s esdekeltük, hogy fogadja be lövészárkaink vitéz harcosait, a sebesülteket, foglyokat, rokkantakat s mindazon hősokeket, kik édes hazánk oltárára nagy lélekkel rakták le áldozataikat. E szívebe zártuk önmagunkat is: lelkünket, szükségünket, szenvedéseinket, örömeinket mindenünket s hogy ezen szent felajánlásunk maradandó hatásu legyen, ugyancsak egy szívvel egy lélekkel ígértük a sz. Szívnek, hogy minél nagyobb

méreteken fogjuk megtartani a kilenc havi első pénteki szent áldozást. Szószegő egy sincs közöttünk.

Hálatelt szívvel végeztük be a nagy eseményt s valamennyi lelkén átömlött az a boldogító tudat, hogy már félni többé nem kell, mert a legszentebb Szívbe vagyunk zárva. Hisszük, hogy az a nemzet, mely ennél a Szívvel kér bebocsátást, minden időben Istentől pártfogolt nemzet lesz s ennek alapján erősen hisszük, hogy a mostani nehéz időkben is az lesz.

Szentetoronján szokatlan érdeklődéssel ünnepezték a hívek a szent Szívhez tartott három napos esti ájtatosságot. A zsúfolásig megtelt templomban a más vallásúak is nagy számban vettek részt. Nagyban hozzájárult az ünnepi hangulat emeléséhez „A Szív“ szépszámu elterjedése, mely páratlan hatással emeli a kezdő lelkeket is az öntudatos buzgóság felé.

Minden alkalommal sz. beszéddel kezdődött, kapcsolatosan a háborús élettel.

Czeplédberczel. A három napos ájtatosság isteni gondolat volt a főpásztoroktól. Itt, ahol csak pár éve is az egyszerű, husvétii gyónás-áldozás volt a szabály, kezdenek a szokásokhoz görcsösen ragaszkodó, nagyjából németajku hívek is felmelegedni az Oltárszentség iránt. A sz. napok alatt az áldozók száma meghaladta az 1000-et. És micsoda áhitattal végezték! Jézus igralmas Szívének meg kell segítenie a jó, a vitéz és vallásos magyar népet és hazáját!

Aszár (Komárom-m.) Hazánk felajánlását meggyespüspök urunk utasítása szerint ünnepezték. Az ájtatosságokon szokatlanul sokan jelentek meg. Újév napján délután többen a sz. gyónáshoz, másnap az Ur Jézus nevenapján a sz. áldozáshoz járultak. Az Ur Jézus sz. Szívének tisztelete örvendesen terjed és jogos reménnyel tölt el bennünket a közeli győzelmes békére.

Hajós (Pest-vm.) Az Ur Jézus sz. Szíve felajánlása ünnepségét itt is megtartottuk sz. beszédekkel kapcsolatban. Meglehetően sok volt az ájtatoskodók száma. A tágas templom szűknek bizonyult. Áldozók száma cirka egyezer. Az isteni Szív hódít!

Pozsony-Závod. Jézus sz. Szíve tiszteletére előírt triduumot mi is megtartottuk lehető legnagyobb ünnepélyességgel és igazi buzgósággal. Mindennap, az év utolsó 3 napján I. elmélkedés volt Jézus legszentebb Szívével. A sz. mise három főrészebe beillesztve Jézus keresztthalálát és kinszenvedését fontoltuk meg, melyet a sz. mise szertartásai oly szépen jelképeznek. Utána Szentséges sz. mise, este Szentségkítétel mellett rózsafüzér és leténye. Minden nap tömegesen sz. gyónás- és sz. áldozáshoz járultak jó híveim, kik közül — a nőket kivéve — csak öreg férfiak és gyermekek vannak idehaza, 300-an tetterős munkás földművelő, csatasorban áll. Agg atyák, síró nők és rimádkodó gyermekek vették körül az Ur asztalát, kérve az édes Jézust, hogy mihamarabb küldje haza szeretteiket. Azon forró óhajjal zárom rövid jelentésemet, adja a jó Ur Isten megelégedését, hogy „A Szív“ hézagpótló praktikus lap hazánk minden nyelvén szerkesztve mielőbb napvilágot lásson!

Finom fehérneműhöz, felvétetik Wehler-gépvarrónő és tanulóleány. Baross-utca 17. szám. I. emelet 5. szám alatt.

után bekövetkezett. Hűen követte Mesterét, főleg a sz. Szív tiszteletéért, az úton a keresztre és a sírba, azért méltán osztott dicső feltámadásában is e legkisebb hű tanítványa. A rend elagott patriárka tagjai Jézus tiszteletének tudják be, hogy VII. Pius 1814. aug. 7-én a Jézustársaságot visszaállította.

Okleveles cimbalom tanárnő órákat ad. I. ker. Átlós-út 96.

Emlék-érem. A nemzet felajánlása Jézus Szívének örök emlékére „A Szív“ kiadóhivatala gyönyörű ezüst-oksizidált érmeket veretett. Rendelhető: Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. „A Szív“ kiadóhivatalában. Csak 30 darab rendelhető. Ára: 12 kor., szállítás 60 fillér; 30 darabon felül szállítás 1 korona.

Finom acélárúk.

Zsebkések, ollók, borotvák, asztali evőeszközök, manikűr készletek, kerti eszközök és korcsolyák nagy választékban kaphatók.

Dreher Ignác és Fia cég

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Alapítva 1845.

MIT TANIT A KATH. HIT.

Hogyan kell önmagunkat szeretnünk.

1. Megvan az isteni törvény, hogy önmagunkat kötelesek vagyunk szeretni, de nem akárhogyan, hanem természetfölötti, tökéletes, isteni szeretettel. „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. (Mk. 22., 39.) Isten tökéletes szeretettel kell kedvelnünk, ehhez hasonló az Írás parancsa szerint felebarátunk iránt tartozó szeretet. Ennek pedig alapja és mintaképe az imént idézett szentírás parancs értelmében az önszeretet. Tehát ennek is, hogy Isten előtt kedves, minmagunknak érdemszerző legyen, tökéletesnek, isteninek kell lennie.

2. Ezen parancs értelmében kötelességünk a természet és kegyelem javait, első helyen és mindenek előtt a malaszt, a szentség és dicsőség javait minmagunknak mind nagyobb és nagyobb fokban megszerezni. Melyek ezek?

a) Mind jobban meg kell ismernünk Istent, a szent vallás igazságait és parancsait, hogy Isten gyermekéhez illő és érdemszerző életet éljünk s a mennyi hazába eljussunk.

b) Összes képességeinket meg kell feszítenünk, hogy a megszentelő malasztot magunknak megszerezjük, azt megőrizzük, magunkban nagyobbítsuk s a parancsok hí betartásával bokros érdemeket gyűjtsünk az örökkévalóságra.

Súlyos bűn terhe alatt köteles a keresztény ember arra, hogy egyfelől annyira ismerje Istenét, sz. vallását, hogy a legszükségesebbeket tudja és gyakorolja és így a súlyos büntől őrizkedjék, másfelől, hogy állapotbeli kötelességeit Isten, király, haza iránt istenes módon teljesítse. Tudnia kell legalább azt, ami a Miatyánkban, Üdvözlégyben, Hiszekegyben, Urparanesolatban foglaltatnak s azokban előírtakat gyakorolnia is kell.

Az önszeretet ezen szigorú parancsa írja elő, hogy minden kereszténynek a predikációt és keresztény tanítást meg kell hallgatnia, vagy ha erre alkalma nincs, vallásos könyvek és ujságok olvasásával a hiányt pótolnia kell. Ez a legmélyebb oka annak, hogy a kereszténynek egyfelől — ha áldozatába is kerül, — nem szabad olvasnia és járátnia a vallást és erkölcsöt sértő, támadó bármely sajtóterméket, másfelől kötelessége, — ha áldozatába is kerül, — olvasni és járátni a kath. sajtótermékeket. A vallástalan sajtótermékeket sohasem szabad olvasnia és járátnia. A vallásosakat csak akkor nem, ha a predikáció és egyéb utakon a szükséges vallásos ismereteket magának megszerzi és megőrzi.

Ugyanezen parancs értelmében köteles minden hívő tehetsége szerint, ha szükséges áldozattal is, az Egyház, a keresztény iskola alapításához, fenntartásához s más hasonló vállalatokhoz hozzájárulni.

Mindenekelőtt a haza, a hazák hazája, a mennyország!

VALLÁSOS ÉLET

Az ószövetségi Dávid — a keresztény katona mintaképe.

Gyermekkorunk óta ismerjük az ifjú Dávid hősi harcát az Izrael Istenét gúnyoló filiszteussal; ezer és ezer művész keze s ecsetje ábrázolta az örökké felséges jelenetet, amikor egy kicsiny, igénytelen, de Istenben bízó pásztorfiú parittyakövel leterítette az erejében és fegyvereiben bizakodó büszke Góliátot.

Talán nem merészség, ha nemzetünk harcát a minden oldalon túlsúlyban levő ellenséggel szintén Dávidnak Góliáttal vívott harcához hasonlítjuk. Abban bizonytalán a hasonlat, hogy itt is, ott is nyilvánvalóan egy felsőbb erő védi s vezérli a gyengébb

félt, az Istenben bízó Dávidot s hogy amint Dávid nem a pásztorfiú kis erejének, hanem Istennek köszönve győzedelmét, úgy a mi küzdő nemzetünknek is Istenhez kell hálás szívvel feltekintenie, akinek feltűnő oltalmát tapasztalja, amióta ez az ország Jézus Szívének szentelte magát.

Hogy azonban a hasonlat teljessé legyen s az isteni oltalom tovább is velünk maradjon, illik, hogy minden egyes keresztény magyar katona — tiszt és közbíró — a Dávid harcát vegye mintaképül.

Elsőzor is az önfeláldozó, szeretetből fakadt buzgalomban a közjóért. Dávid igazi hazafi volt, aki életét se bánja ott, ahol népének becsületéről, javáról, fennmaradásáról van szó. Nem nézi a veszélyt, nem sokat törődik vele, ha a vitéz küzdelem esetleg életébe is kerül. Ilyen a keresztény katona: a hadviselésben felsőbb kötelességet lát s Isten nevében életét is szívesen kockáztatja azokért, kiket Isten neki család s nemzetül adott.

Másodszor Dávid nem a saját erejében bízott. Saul hatalmas páncéllal s fegyverzetével kínálta meg: Dávid visszautasította azt. Góliát ki is nevette érte, hogy csak úgy bottal s parittyával jön ellene, mint a kutya ellen szokás. S a vége mégis az lett, hogy az hagyta ott a fogát, aki a maga erejében kevélykedett. A keresztény katona is megteszi ugyan a magáét, de sohasem felejt, hogy hiába az ember igyekezete, ha nincs rajta Isten áldása.

Harmadszor, s ebben kell Dávidot legfőbbképpen követni a keresztény katonának, Dávid imádsággal ajkán, Isten nevével emlegetve s benne bízva indult a küzdelemre. „Te karddal, lándzsával s pajzsával jössz ellenem, mondta Góliát; én pedig a seregek Úrnak nevében jövök ellened, akit te ma gyaláztál. Az Ur az én kezembe fog adni téged!” S így is lett. A bizalom, az ima, az Isten segítségül hívása nem volt hiába. Az óriás ércsisakja, 5000 sziklus (40 kg.) súlyú páncélja s 2 méter hosszú dardája nem segített semmit, a „seregek Úrnak nevében” elég volt egy parittyaköv s az ellenfél homlokán találva a porba roskadt.

Nem magyar, nem keresztény katona az, aki még a háborúban is ostoba és bűnös szitkokkal említi Istent, ahelyett hogy imádvá tisztelettel hívna őt segélyül. Az ilyen áldás helyett átkot hoz a hazára. Keresztény magyar harcos: Isten nevével ajkád, Jézus Szívével szívedben menj a hadak útjára s akkor, mint Dávid egykor, „e jelben győzni fogsz”!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

A nagy ígélet magyarázata.

A mult számban említve volt az a kis füzet, mely a Jézus szentséges Szívének legnagyobb ígéletét, a kilenc első pénteki ájtatosságra vonatkozó ígéletet ismerteti. A kis füzet mint a „Kis Könyvtár” első füzetét jelent meg s olvasóinkat érdekelné fogja, hogy immár közel 100,000 példányban forog közlésben.

A füzet címe: *Jézus szentséges Szívének nagy ígélet.* Irta Bangha Béla S. J. Ára 10 fillér, 100 példány együtt rendelve 8 korona. Megrendelhető a „Mária-kongregáció” kiadóhivatalában: Budapest, VIII. Horánszky-utca 20.

Ismerteti a „nagy ígélet” történetét, bizonyítja megbízható, hiteles voltát; beszámol annak hatásairól s elterjedtségéről s hittani szempontból magyarázza értelmét és jelentőségét.

Most, hogy Jézus sz. Szívének tisztelete ország-szerte oly örvendetes lendületnek indult, alig lehetne jobbat a szent Szív hívei, mint ha minél többekkel megismertetik a „nagy ígéletet” s e célból *terjesztik a fent említett füzetet.* (A templomi könyves-táblákon is többnyire megtalálható.) Sok gyöngye katolikus is, hallván a nagy ígéletéről, nekiszánja magát, hogy „no, ezt elvégezem én is, hogy aztán nyugodt lehessen”; mert hát üdvözülni mégis szeretne valamennyi, akiben egy szemernyi hit van. Arról pedig — ne féljünk — majd gondoskodik Jézus szent Szíve, hogy aki egyszer 9 hónapon át megáldozott, *meg is ragadjon a jóbán* s a 9 hónapból 9 év és egy egész élet jámborság és istenfélelem legyen.

Felhasználjuk ugyanekkor az alkalmat, hogy egy nagy szentnek élettörténetére felhívjuk a figyelmet, aki bár a b. Alacoque Margitnak történt kijelentések

előtt élt, mégis igazi Jézus-Szive-tisztelő, a szentséges Szív szeretetének mézajkú hirdetője volt. *Szent Bernát* ez, akinek életét dr. Várkonyi Fidél lefordította s a „Mária-kongregáció” számos képpel díszítve kiadta. A sok épülést és lelki tanulságot nyújtó könyv lelkiolvasmányul kiválóan alkalmas; megrendelhető 1 kor. 60 fillérért a „Mária-kongregáció” kiadóhivatalában: Budapest, VIII. Horánszky-utca 20. alatt.

Mindkét füzetke árát postabélyegeken is beküldhetjük.

TEMPLOMI REND

Vasárnapon, január 30-án délután három órakor Horánszky-utca 20. sz. alatt a férfiak érkező gyűlése a nagy kilenced érdekében. Tisztelettel kérünk tömeges megjelenést! — Ugyanaznap és ugyanazon helyiségben délután 4 órakor a Jézus Szíve Szövetség havi gyűlése.

Február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony, háromnegyed tíz órakor gyertyaszentelés. Nem parancsolt ünnep.

Február 3. szent Balázs püspök és vértanú. Az egyes szentmisék után a főoltárnál Balázs-áldás.

Első péntek a Jézus Szíve templomban (VIII., Mária-utca 25.). Február hó 3-án (csütörtökön) délután öt órakor szent beszéd és ájtatosság a hölgyek részére. Ugyanaznap este 8 órakor (nők nincsenek jelen) rövid szent beszéd, letenye az urak és férfiak részére, utána gyónatás. Február hó 4-én, első pénteken a gyónatás kezdődik hajnali 5 órakor. Első szentmise félöt órakor. Szentséges mise népével, 6 órakor főleg a férfiak közös szent áldozása. Azután félóránként szentmise, az utolsó 9 órakor lesz. A hét órai szentmisén a Kath. Sajtó Hölgybizottsága közös szent áldozása. B. Brittó János, Jézustársasági hitvalló ünnepe.

ÜZENETEK

Mindenkinek. A válaszokat mindig Jézus-társasági atyák írják.

Sapientia. Kegyeskedjék várni. A következő számban lesz a sajtóról az utolsó cikk. Abban benne lesz a válasz.

Özv Mih.-né. Tessék Kalocsára a Rózsafüzér Házi Ipar vállalatához fordulni.

Egy aggódó lélek. Tessék teljesen lelkiatyjára bízni önmagát, neki teljes alávétéssel engedelmessé válni. Kérdezze meg tőle, hogy miképpen bontakozzék ki adott esetben kételyéből. Levele elolvasása után vizsgálatára határozottan kijelentem: Ön Isten kegyelmében él, mehet biztos lélekkel áldozni.

Rendelőinknek. Lapunkat kegyeskedjenek a postán reklamálni. A megrendelések lebonyolítása a háborús nehézségek miatt csak nagy türelemmel történhetik. Jézus Szívében alázattal esedezünk türelemért. Amint már egy ízben jeleztük, a lapot az első számoktól már nem küldhetjük, amink van azt továbbítjuk szívesen. Hálásan köszönjük oly sok jó barátunk ügybuzgóságát. Jézus Szíve megjutalmazza, mert megígérte.

A béke anyaga csak férfi szerepekre kapható. Jézus Szíve Szövetség szabályait egyszer a lapunkban le fogjuk közölni.

Szerkesztésért felelős:
HEDWIG STEFL.

SAMASSA DÉSY ANNIE műve:

A háború a lelkem tükrében.

Kapható Lampel Róbertnél (Andrássy-út 21.)

Ára 2 korona.

„A SZÍV” olvasóinak melegen ajánljuk e mű megszerzését; jövedelme a Szent Szív ájtatosság terjesztésére fordíttatik.

A béke anyaga

A gyönyörű darab vigasztalólag hat a háborús fájdalmak között. Megtanuljuk belőle, mi hoz igazi békét. Meséje érdekes, végkifejldése igen megnyugtató és termékenyítő a lelkekre. Különösen kedvesek benne a gyermekszerepek. Megrendelhető „A Szív” kiadóhivatalában, Budapest, Horánszky-u. 20. Férfiszerepek. Ára 50 fillér.